

Handläggare:

Helena Nilsson

TillEnskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Telefon: 08-508-20032

MBL-UPPLAGA

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Tertialrapport**Förslag till beslut**

1. Tertialrapport 2 2014 godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Omslutningsförändringar om 29,4 miljoner kronor godkänns.
3. Belopp för periodiseringar fastställs till 20 000 kr.
4. Stimulansmedel begärs hos kommunstyrelsen med 3,2 miljoner kronor för utbyggnad av förskolelokaler.
5. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 0,4 miljoner kronor för idéburen stadsförbättring, se bilaga.
6. Redovisning av Ytterstadsmedel (Söderortsvisionen) för projektet Lokal utveckling i Rågsved godkänns, se bilaga.
7. Redovisning av Ytterstadsmedel (Söderortsvisionen) för projektet Lokal utveckling i Östberga, Östberga Community Center godkänns, se bilaga.
8. Redovisning av Ytterstadsmedel (Söderortsvisionen) för projektet Utökad närvaro i Östberga godkänns, se bilaga.
9. Redovisning under Övrigt över genomfört uppdrag från nämnden från VP 2014 godkänns, gällande "Idéernas Stockholm".
10. Redovisning i bilaga över genomfört uppdrag från nämnden från VP 2014 godkänns, gällande "analys och bedömning av behovet inför arbetet med anpassning av antal platser inom äldreomsorgen".

Lena Lundström Stoltz

Ulrika Klemets

Stadsdelsdirektör

Ekonomichef

**Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd**Box 81
121 22 Johanneshov

eav@stockholm.se

stockholm.se

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ekonomiavdelningen i samarbete med övriga avdelningar. Tertialrapporten behandlas i förvaltningsgruppen den 16 september. Pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor behandlar ärendet den 19 september respektive 22 september.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	5
1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök.....	5
1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa	6
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	8
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar.....	9
1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm	11
1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm	12
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	14
2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras.....	18
2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald	19
2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.....	21
2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg	26
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten.....	40
3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva.....	43
3.1 Budgeten är i balans	43
3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva.....	56
Synpunkter och klagomål	57
Övrigt	59

Bilagor

Bilaga 1: Ekonomiblanketter

Bilaga 2: Balans- och resultaträkning

Bilaga 3: Ansökan idéburen stadsförbättring

Bilaga 4: Redovisning ytterstadsprojekt T2 Rågsved

Bilaga 5: Redovisning ytterstadsprojekt T2 ÖCC

Bilaga 6: Redovisning ytterstadsprojekt T2 Utökad närvaro Östberga

Bilaga 7: Utveckling av platser inom äldreomsorgen

Sammanfattande analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges tre inriktningsmål samt målen för verksamhetsområdena under 2014. Förvaltningen bedömer att nämndens egna mål kommer att uppnås under året, liksom merparten av årsmålen för indikatorerna. Samtliga aktiviteter bedöms kunna genomföras under året.

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Förvaltningen redovisar en prognos per den 31 augusti som visar en budget i balans efter resultatöverföringar. Underskott prognostiseras inom individ- och familjeomsorg, funktionsnedsättning, äldreomsorg och ekonomiskt bistånd. Underskotten uppvägs av överskott inom övriga verksamhetsområden. Resultatenheterna prognostiserar ett underskott om 5,6 miljoner kronor.

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

I arbetet med lokal utveckling och socialt hållbara områden är Rågsved, Högdalen, Östberga och Dalen prioriterade. Informationsinsatser, ökad närvaro och deltagande i fastighetsägarmöten är exempel på insatser som görs. Strategin för trygghetsskapande och brottsförebyggande är styrande i arbetet.

I stadsdelsområdets parkmiljöer har åtgärder gjorts för att lekplatser, trappor och parkvägar ska få ökad tillgänglighet och säkerhet. Inom projektet "Vackra Stockholm" har ungdomar sysselsatts under sommaren bland annat genom arbete i Östberga för öka tryggheten.

Det utbetalda ekonomiska biståndet har minskat under andra tertiet jämfört med första. Kostnaderna dock högre än föregående år, framförallt beroende på att kostnader för tillfälliga boenden har ökat. Särskilda resurser har avdelats för bättre, billigare och mer långsiktiga boendialternativ.

Indikatorer vars årsmål inte bedöms uppnås fullt ut enligt prognosen är andel upphandlad verksamhet.

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

För att förstärka och utveckla förvaltningen som en attraktiv arbetsgivare har ett projekt, Attraktiv Arbetsgivare, startat. Målet är att öka attraktionskraften både internt och externt, genom att få fler kvalificerade sökande till förvaltningen samt att behålla medarbetare. Andra områden i fokus är kompetensutveckling, samverkan, förbättrad arbetsmiljö, ökad frisknärvaro och arbete för jämställdhet och mångfald.

Att säkerställa och utveckla biståndshandläggningen, dokumentationen, rutiner och arbetsmetoder är fortsatt prioriterat, för en ökad rättsäkerhet för den enskilde individen. För att öka kvaliteten i verksamheten har ett arbete inletts med att utveckla och säkerställa jämställda resultat i verksamheterna. Förvaltningen deltar också i projektet "fördjupad kvalitetsanalys inom äldreomsorgen" och har under perioden genomfört observationer på vård- och omsorgsboenden. Planeringen för den fortsatta utbyggnaden av förskolan fortgår och ett antal aktiviteter pågår för att öka den pedagogiska kompetensen i förskolan. Förebyggande insatser är fortsatt prioriterade och under sommaren har förvaltningens sommarverksamhet på Gålö haft cirka 3 100 besök och sommarkolloverksamheten har haft

cirka 450 deltagare.

För att öka valfriheten sker upphandlingar enligt aktivitetsplanen och brukarna informeras om de valmöjligheter som finns. Verksamheterna arbetar för att ha en hög tillgänglighet och följa med i den tekniska utvecklingen genom användning av sociala medier, appar och att tillhandahålla lättillgänglig information på internet.

Indikatorer vars årsmål inte bedöms uppnås fullt ut enligt prognosen rör sjukfrånvaro, antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen samt tre indikatorer inom individ- och familjeomsorg och en inom funktionsnedsättning.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål samt mål för verksamhetsområdena. Arbetet för att genomföra kommunfullmäktiges aktiviteter pågår enligt planering. Enligt förvaltningens bedömning kommer merparten av nämndens mål att nås under året, liksom merparten av årsmålen för indikatorerna. Årsmålet för indikatorn upphandlad verksamhet bedöms uppnås delvis.

Rågsved, Högdalen, Östberga och Dalen är prioriterade i arbetet med lokal utveckling, socialt hållbara områden och ökat trygghetsarbete. Inom ramen för Söderortsvisionen drivs projekt i Rågsved och Östberga. Samverkan sker med polis, fastighetsägarföreningar och andra aktörer för ökad trygghet. Ett gott exempel på arbetet är återkopplingen av boendedialogen i Östberga som gjordes på ett enklare sätt tillsammans med fritidsgården och skolan på en grillkväll i Östberga. Stor uppskattning uttrycktes för att förvaltningens tjänstemän kommer ut till området och det förebyggande arbetet framhölls som viktigt för att minska utanförskapet.

Allt fler bostäder planeras i stadsdelen och för en hållbar stadsutveckling är det än mer prioriterat för förvaltningen att redan under planeringsfasen bevaka förutsättningarna för detta. Det handlar om förutsättningarna för att skapa trygga och hållbara stadsdelar, behoven av omsorgsbostäder och förskolelokaler liksom förvaltning och utveckling av stadsdelens parker och grönområden. Strategin för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete är styrande i arbetet.

Det utbetalda ekonomiska biståndet har minskat under andra tertialet jämfört med första. Kostnaderna dock högre än föregående år, framförallt beroende på att kostnader för tillfälliga boenden har ökat. Resurser har avdelats för att hitta bättre, billigare och mer långsiktiga boendialternativ.

Goda exempel för att den enskilde ska möta ett varierat utbud av kultur och hälsofrämjande aktiviteter är samordningen av ett 80-tal kulturevenemang inom förskolan och fritidsverksamheten, ett ökat fokus på hälsosammare mat och mer motion inom funktionsnedsättning samt aktiviteter för äldre som erbjuds genom de öppna dagverksamheterna. Under sommaren ordnas badbussar till och sommaraktiviteter på Gålö. Åtgärder görs för att öka tillgängligheten och säkerheten i stadsdelens lekplatser, trappor och

parkvägar. Stadsmiljöverksamhetens samarbete med specialpedagoger och Gymnastik- och idrottshögskolan (GiH) i arbetet med tillgänglighetsanpassning av lekplatser är ett gott exempel på utveckling och samverkan.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom fortsatt arbete med upphandling och konkurrensutsättning utifrån nämndens aktivitetsplan. Arbetet beskrivs närmare vid KF-målet "2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och ökad mångfald", i enlighet med stadsledningskontorets anvisningar.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel upphandlad verksamhet i konkurrens		31,72 %		35 %	37 %	2014
<p>Kommentar</p> <p>Konkurrensutsättningen utifrån aktivitetsplanen har fortgått som planerat. En orsak till att årsmålet inte bedöms uppnås är att verksamheter som ej upphandlas ökar, vilket påverkar indikatorn negativt. Då indikatorn sätter andel upphandlad verksamhet i förhållande till alla verksamheter innebär det en svårighet att uppnå årsmålet. Indikatorn beräknas enbart på externa verksamheter, vilket innebär att intraprenader ej räknas med. Nämndens har tre verksamheter som har vunnit anbud vid upphandling i konkurrens, omfattande cirka 180 miljoner kronor. Medräknat dessa blir utfallet på indikatorn drygt 38 %.</p> <p>De verksamheter som upphandlas i störst utsträckning har en hög andel av verksamheten upphandlad (äldreomsorg 45 %, funktionsnedsättning 47,7 % och socialpsykiatri 53,3 samt parkdrift 85,5 %). Under föregående år har Enskede Nya Servicehus övergått i egen regi, vilket har minskat andelen upphandlad verksamhet. För närvarande finns det inte fler verksamheter som kan upphandlas.</p>						

Nämndmål:

Utförarverksamheten konkurrensutsätts i enlighet med nämndens aktivitetsplan

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Upphandlingar har genomförts i enlighet med aktivitetsplanen. Måluppfyllelse på indikatorn om andel upphandlad verksamhet i konkurrens.

Kommentar

Arbetet med konkurrensutsättning i enlighet med nämndens aktivitetsplan beskrivs närmare vid KF-målet "2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och ökad mångfald", i enlighet med stadsledningskontorets anvisningar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

● Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål. Arbetet med att invånarna i Enskede-Årsta-Vantör ska vara eller bli självförsörjande har pågått som planerat. Årsmålen för indikatorer inom ekonomiskt bistånd bedöms kunna uppnås helt under året., förutom indikatorn som rör andel vuxna med långvarigt beroende som bedöms uppnås delvis.

Det utbetalda ekonomiska biståndet har minskat under andra tertialet jämfört med första. Jämfört med samma period föregående år är kostnaderna dock högre och det är framförallt kostnader för tillfälliga boenden som har ökat. Svårigheter att etablera sig på bostadsmarknaden kombinerat med otillräckliga inkomster är en del av förklaringen till de ökade kostnaderna. Ett omfattande arbete för att arbeta fram bättre och billigare boendialternativ samt mer långsiktiga boendialternativ har startat.

Ett utvecklingsarbete pågår med att arbeta in och förbättra rutiner i arbetet med personer som är långtidsberoende.

Att erbjuda ungdomar feriejobb är en del i det långsiktiga förebyggande arbetet och under sommaren har 625 ungdomar sommarjobbat i förvaltningen.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	80 st	80 st	80 st	80 st	1600 st	Tertial 2 2014
● Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	4,6 %	4,66 %	4,5 %	4,5 %	4,0 %	Tertial 2 2014
● Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	2,53 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,0 %	Tertial 2 2014
● Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,63 %	1,6 %	1,5 %	1,5 %	1,2 %	Tertial 2 2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Stadsdelsnämnderna ska samverka med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden i syfte att främja samordning, utveckling och en effektiv uppföljning av stadens arbetsmarknadsåtgärder	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Stadsdelsnämnderna ska intensifiera arbetet med att identifiera felaktiga utbetalningar samt mäta effekten av	2014-01-01	2014-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
arbetet.			

Nämndmål:

Invånarna i Enskede-Årsta-Vantör ska vara eller bli självförsörjande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Antalet hushåll som är beroende av försörjningsstöd minskar och fler blir självförsörjande. Kostnaderna för försörjningsstödet minskar.

Kommentar

Förvaltningen bedömer att målet uppnås helt, baserat på indikatorer och det utvecklingsarbete som pågår.

Utbetalt ekonomiskt bistånd har minskat under tertial 2, från att tidigare under året ha ökat. Andelen unga bidragstagare har minskat från 1,55 % vid årets början till 1,46 % vid tertial 2. Även antalet sjukskrivna bidragstagare har minskat. För att hjälpa denna grupp till annan försörjning har förvaltningen en särskild arbetsgrupp, som arbetar med utveckling av metoder och rutiner. Personer som står långt från arbetsmarknaden, men bedöms ha en arbetsförmåga, remitteras till Jobbtorg resurs.

Kostnaderna för det ekonomiska biståndet är högre jämfört med samma tidsperiod förra året. Det är framförallt kostnader för tillfälliga boenden som har ökat, från 1,6 miljoner kronor under tertial 2 2013 till drygt 3 miljoner kronor under tertial 2 2014. Ökningen har dock mattats av under sommaren. Svårigheter att etablera sig på bostadsmarknaden kombinerat med otillräckliga inkomster är en del av förklaringen till de ökade kostnaderna. Ett omfattande arbete har startat för att kartlägga och arbeta fram bättre och billigare boendialternativ. En socialsekreterare har ett speciellt uppdrag att arbeta med att hitta bättre/mer långsiktiga boendialternativ och på så sätt få ner kostnaderna för tillfälliga boenden.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål. Förvaltningens verksamheter bedrivs utifrån nämndens miljöhandlingsplan för att bidra till en hållbar utveckling. Årsmålen för indikatorerna bedöms kunna uppnås helt under året.

För att uppnå indikatorn om elbilar behöver förvaltningen leasa ytterligare en elbil då avtal löper ut och nya tecknas, vilket kommer att ske under hösten.

I samband med att allt fler bostäder planeras i stadsdelen är det prioriterat för förvaltningen att

bevaka förutsättningarna för en hållbar stadsutveckling och därmed livsmiljö i stadsdelen redan tidigt i planeringsfasen, dels i direkt dialog med fackförvaltningarna, dels i remissyttranden där detta framhålls ytterligare.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel dubbdäck		0 %		0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2014
 Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	24,26 %	25,36 %	25 %	25 %	20 %	Tertial 2 2014
 Andel elbilar		5,56 %		9 %	9 %	2014
 Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	Tertial 2 2014
 Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	89,03 %	94 %	90 %	90 %	tas fram av nämnden/styrelse	Halvår 1 2014
 Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår				100 %	tas fram av nämnden/styrelse	2014
 Elanvändning per kvadratmeter		55 kwh/kvm		50 kwh/kvm	33 kWh	2014
 Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling		71,4 %		50 %	45%	2014

Nämndmål:

Förvaltningens verksamheter bidrar till en hållbar utveckling och bedrivs utifrån nämndens miljöplan

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Måluppfyllelse på samtliga miljöindikatorer

Kommentar

Nämnden kommer att nå målen om dubbdäck samt andel miljöbilar. Samtliga förvaltningens 21 fordon är miljöbilsklassade. Förvaltningen fortsätter att sträva mot målet 100 procent miljöbilar när nya avtal tecknas.

Den tidigare införskaffade elbilen är kvar, men två nyinförskaffade gasbilar tillsammans med det höjda årsmålet gör att målet om andel elbilar inte nås i dagsläget. Förvaltningen planerar att ersätta en befintlig bil med en elbil då flera leasingkontrakt löper ut under hösten.

Andelen förnyelsebart bränsle i förvaltningens leasade fordon som tankas med förnyelsebart bränsle är i dagsläget drygt 89 % och målet bedöms kunna nås.

Målet för andel verksamheter som samlar in matavfall för biologisk hantering och målet om elförbrukningen bedöms efter avstämningar som möjliga att uppnå på årsbasis.

I takt med att staden växer planeras det för allt fler bostäder i stadsdelen.

Stadsdelsförvaltningen har en kontinuerlig dialog med fackförvaltningarna för att bevaka förutsättningar för en hållbar stadsutveckling i Enskede-Årsta-Vantör redan under planeringsfasen. I remissyttrandena framhålls detta ytterligare.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel remissyttranden över detaljplaner där förvaltningen framhåller behov av förutsättningar för hållbar stadsutveckling		100 %		100 %		2014

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm

● Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom att nå nämndmålet att behovet av lokaler för målgrupperna inom nämndens verksamhetsansvar tillgodoses i planeringen för nya bostadsområden. Årsmålen för indikatorerna avseende bostäder med särskild service bedöms kunna uppnås under året.

Förvaltningen deltar i stadens plan- och programarbeten för att bevaka verksamhetens behov när staden växer, framförallt behoven av omsorgsbostäder och förskolelokaler samt omställningen av platser inom äldreomsorgen. Det innefattar även uppdraget att utveckla och förvalta stadsdelens parker och grönområden samt förebyggande arbete för att skapa trygga och hållbara stadsdelar. Arbetet sker i nära samarbete med berörda förvaltningar och bolag i samband med planering för nya bostäder i stadsdelsområdet. Stora projekt som kommer att bidra till många nya invånare i stadsdelsområdet är Årstafältet, Årstastråket, Slakthusområdet, Högdalen samt delar av Älvsjö-Örby.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				6	tas fram av nämnden	2014
● Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				6	tas fram av nämnden	2014

Nämndmål:

Behovet av lokaler för målgrupperna inom nämndens verksamhetsansvar tillgodoses i planeringen för nya bostadsområden

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Lokaler för nämndens verksamheter planeras och inrättas så att behovet är tillgodosett.

Kommentar

Förvaltningen samarbetar nära med stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, trafikkontoret, Sisab, Micasa och fastighetskontoret för att möta verksamheternas behov av lokaler på bästa sätt. Såväl förändrad lokalanvändning som planering för helt nya lokaler i den växande stadsdelen ingår i detta arbete, exempelvis behov av bostäder med särskild service, tränings- och försökslägenheter samt förskolelokaler liksom behovet av omställning av platser inom äldreomsorgen. Förvaltningen samverkar också med fastighetsägare, byggherrar och andra privata aktörer vid nybyggnation och etablering.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

● Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom att nå nämndmålet att den enskilde ska möta ett varierat utbud av kultur och hälsofrämjande aktiviteter.

Genom utformningen av miljön i verksamheten och att erbjuda olika aktiviteter ges barn och ungdomar möjligheter till att ta del av och utöva kultur i olika former, liksom möjligheter till rörelse, lek, idrott, friluftaktiviteter, dans och yoga m.m. De stadsgemensamma resurserna utnyttjas, liksom samarbete med olika kulturaktörer och föreningsliv. Förvaltningen har exempelvis hittills under året samordnat ett 80-tal olika kulturevenemang.

Sommaraktiviteterna på Gålö har varit fortsatt välbesökta.

Äldre erbjuds olika former av kultur och hälsofrämjande aktiviteter, framförallt genom de öppna dagverksamheterna som erbjuder både en rad fasta aktiviteter samt mer tillfälliga aktiviteter. Inom funktionsnedsättning har arbetet med att förbättra brukarnas hälsa fått ökat fokus. Hälsosammare mat och mer motion har införts, såsom exempelvis hälsofrukost, styrketräning, regelbunden friskvård och promenader. Gruppbostäderna erbjuder aktiviteter både i grupp och enskilt utifrån intresse från brukarna. Många utomhusaktiviteter erbjuds.

Nämndmål:

Den enskilde möter ett varierat utbud av kultur- och hälsofrämjande aktiviteter

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barnen och ungdomarna tar del av och utövar kultur i olika former samt utvecklar en förståelse för sin egen och andras kultur.

Barnen på förskolan och inom fritidens verksamheter utvecklar förståelse för vikten av att värna om en god hälsa samt utövar fysiska aktiviteter.

Personer som har stöd och omsorg inom nämndens verksamheter ska uppleva att de möter ett varierat utbud av kultur- och hälsofrämjande aktiviteter.

Kommentar

Kultur och hälsofrämjande aktiviteter för barn och unga

Fritidsverksamheten samverkar med föreningslivet och erbjuder ett brett utbud av hälsosamma aktiviteter såsom idrott, friluftaktiviteter och dans. Förvaltningen har under året samordnat ett 80-tal kulturevenemang för barn och ungdomar, t.ex. teater, cirkus, hoppborg, dans och biobesök. Teater-, biblioteks- och museibesök är naturliga inslag i verksamheterna. Miljön utformas så att barnen och ungdomarna ges förutsättningar att använda sin fantasi, uttrycka sig och skapa på eget initiativ. Sommaraktiviteterna på Gålö var också detta år mycket välbesökta och där erbjöds en mängd kurser och aktiviteter av olika slag. Varje vecka avslutades med en ”talanguppvisning” där ungdomarna fick visa upp sina talanger.

Parklekarna erbjuder dagliga tillfällen till rörelse och lek, främst utomhus. Under sommaren breddades utbudet i Bandängens parklek med såväl en mängd kulturella aktiviteter som rörelseaktiviteter, exempelvis ponnyridning. Vid ombyggnad av lekplatser har förvaltningen, i de fall där det varit möjligt, anlagt lekplatsen för att tillgodose möjligheter till rörelse och spontanidrott.

Barnen i förskolorna utvecklar motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning genom olika aktiviteter och miljöer som lockar till rörelselek samt daglig utomhusvistelse. Barnyogan är ett uppskattat komplement till förskolans övriga aktiviteter. Stadsdelens gemensamma riktlinjer för mat och måltider har reviderats under året.

Kultur och hälsofrämjande aktiviteter för äldre och personer med funktionsnedsättning

De öppna träffpunkterna för äldre erbjuder regelbundna aktiviteter så som exempelvis sittgympa, frågesport och bingo. Andra aktiviteter som har erbjudits är underhållning, dagsutflykter samt föredrag. Den nya aktivitetsrutinen i "Hälsa- och välbefinnande" ska främja att varje person får utföra sina egna intressen efter behov och uppnå aktivitetsbalans. För äldre personer som är beviljade hemtjänst har insatser utförts enligt beställning, t.ex. ledsagning.

Socialpsykiatrin har fortsatt sitt arbete med olika fysiska aktiviteter såsom t.ex. promenader och styrketräning och friskvård ges en gång per vecka för alla inom sysselsättningen. På

stödboendet har friskvård och hälsofrukost en gång per vecka införts. Yogakurs har hållits för brukarna i samarbete med RSMH och vuxenskolan.

På gruppbestäderna fortsätter arbetet med att införa hälsosammare mat och mer motion och under sommaren har verksamheten erbjudit många utomhusaktiviteter. Gruppbestäderna erbjuder både gruppaktiviteter och enskilda aktiviteter utifrån intresse, t.ex. parkteater, kryssningar, kortare utflykter och weekendresor utomlands.

Förvaltningens arbete med att tillgänglighetsanpassa parker har fortsatt, exempelvis genom placering av armstöd på bänkar utefter parkvägar vilket ger ökade möjligheter till kortare och längre promenader. Vidare har Stamparkens och Grynkvarnsparkens boulevaner restaurerats.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel förskoleavdelningar där barnen upplevt minst två professionella kulturupplevelser under året		100 %		100 %		2014

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

● Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom arbetet med att uppnå nämndmålen att stadsdelen är ett tryggt område att bo och vistas i samt att stadsdelen är ren, välskött och tillgänglig. Årsmålen för indikatorerna bedöms kunna uppnås.

Boendedialoger och återkoppling på dessa är viktiga underlag för inriktningen på förebyggande arbetet i områdena. Prioriterade områden för lokal utveckling, socialt hållbara områden och ökat trygghetsarbete är Rågsved, Högdalen, Östberga och Dalen. Socialtjänst, fritids- och fältverksamhet samt preventionssamordnare samverkar i trygghetsarbetet och nära samverkan sker även med polisen. Informationssatsningar, ökad närvaro och deltagande i fastighetsägarmöten är exempel på insatser som görs. Flera riktade projekt genomförs i områdena. Exempelvis har två stora möten med ungdomar genomförts på Östberga Community Center under sommaren. Ett stort utanförskap upplevs i Östberga och ungdomarna uttryckte att arbetet som görs är mycket viktigt för att minska utanförskapet. Deltagarna var mycket nöjda både med formen för mötena och innehållet, såsom diskussionerna med fokus på arbete och studier samt en kartläggningsenkät som alla fyllde i.

I stadsdelsområdets parkmiljöer har åtgärder gjorts för att lekplatser, trappor och parkvägar ska få ökad tillgänglighet och säkerhet. Tillgänglighetsanpassning av lekplatser sker i samverkan med förvaltningens specialpedagoger och med Gymnastik- och idrottshögskolan (GiH). Inom projektet "Vackra Stockholm" har ungdomar sysselsatts under sommaren bland annat genom arbete i Östberga för öka tryggheten. Två medborgardialoger och fjorton referensgruppsmöten har genomförts under året, i samband med framtagandet av nya parkplaner.

Samordningen av trygghets- och säkerhetsarbetet har fått ökat fokus under året och under perioden har en säkerhetssamordnare anställts. Prioriterade områden är bland annat systematiskt brandskyddsarbete samt arbete med att förebygga hot och våld. Arbetet med att ge stöd åt våldsutsatta fortsätter, liksom kontinuerlig översyn av handlingsplaner och rutiner samt att öka kompetensen hos medarbetare om säkerhetsförebyggande frågor.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor		70 %		73 %	73 %	2014
 Stockholmarens nöjdhet med skötsel av park och grönområden		54 %		62 %	62 %	2014
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA		100 %		100 %	100 %	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera stadens program för kvinnofrid och riktlinjer för personal inom socialtjänsten som möter våld i nära relationer i stadens verksamheter.	2014-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med ett könsneutralt förhållningssätt i arbetet med våld i nära relationer.	2014-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska i enlighet med kommunstyrelsens beslut implementera riktlinjer för idéburen stadsförbättring	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelen är ren, välskött och tillgänglig

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Ökad nöjdhet hos medborgare vad gäller skötseln av parker och grönområden.

Kommentar

Förvaltningen fortsätter arbeta för att parker och grönområden ska upplevas som rena, trygga och tillgängliga. Fokus ligger på att barn, gamla och personer med funktionsnedsättning kan vistas i parkerna.

De planerade återinvesteringarna i stadsdelsområdets parkmiljöer syftar till att lekplatser, trappor och parkvägar ska få ökad tillgänglighet och säkerhet. Arbetet med att sätta prioriteringsgrad på de kvarvarande restaureringsarbetena för trappor har påbörjats. Stadsdelen har totalt 197 trappor fördelat på 78 i Årsta, 40 i Enskede och 79 i Vantör. Totalt beräknas det återstående upprustningsbehovet till ca 3,5 miljoner.

Arbetet med tillgänglighetsanpassning av lekplatser fortgår. Det interna samarbetet mellan

förvaltningens specialpedagoger samt stadsmiljöverksamheten har intensifierats liksom det externa samarbetet med Gymnastik- och idrotthögskolan (GiH). Arbetet med att utveckla Rågdalens parklek till att bli en plats för pedagogisk lek, särskilt inriktad för barn med motoriska och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, har påbörjats.

Arbetena med lekplatsen Siljansparken är avslutade. Mindre lekplatsupprustningar har bl.a. skett i Stamparken, Margaretaparken, Dalbotten, Blåsutvägen och Blåsutparken. Ommålningsarbeten av lekutrustning har utförts i Vantör och Enskede. I Enskede är arbetet avslutat. Triangelparken har påbörjats och Dalenparken ska påbörjas under hösten.

I arbetet med framtagande av parkplanen har sedan årsskiftet två medborgardialoger och fjorton referensgruppsmöten hållits. Samverkan fortsätter med stadsmuseet, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret.

Förvaltningen har tilldelats medel för att sysselsätta ungdomar inom projektet "Vackra Stockholm". Sommarens stora insatser har genomförts runt Östberga för att öka tryggheten och tillgängligheten till omkringliggande områden. Upprustning av vissa områden i Östberga har också påbörjats. Programarbetet med Östberga Parklek och Bandängen fortgår.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 För att stadsdelsområdet ska vara tryggt och tillgängligt ska förvaltningen påbörja upprättande av åtgärdsplaner för asfaltarbeten och slyröjning för gång- och cykelbanor	2014-01-01	2014-12-31	
 För att stadsdelsområdet ska vara tryggt och tillgängligt ska förvaltningen genomföra förnygringsbeskränning och kronlyftning enligt slyröjningsplanen.	2014-01-01	2014-12-31	
 Förvaltningen ska inventera föreningsmeddelandetaflorna i stadsdelsområdet och rusta befintliga tavlor som är i behov av det, samt se över var det finns behov av ytterligare tavlor.	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelen är ett tryggt område att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Måluppfyllelse på kommunfullmäktiges indikator avseende upplevelsen av trygghet i stadsdelen där man bor. Goda resultat kring relaterade frågor i stadens medborgarundersökning.

Förvaltningens verksamheter arbetar säkerhetsförebyggande och har en god beredskap vid krissituationer.

Kommentar

Trygghets- och brottsförebyggande arbete i stadsdelen

Under året har diskussioner inletts mellan förvaltningen, frivilligorganisationer, centrumägare

och polis kring hur man skapar en tryggare miljö i Högdalens centrum. Ett uppsökande arbete riktat mot personer med missbruksproblem som vistas i Högdalens centrum har inletts med hjälp av projektmedel. Återkoppling av boendedialogen i Högdalen gjordes i maj.

Det systematiska trygghetsarbetet fortsätter i Östberga, bland annat genom trygghetsgruppens möten mellan socialtjänst, fritid/fält och polis. I maj genomfördes en enklare återkoppling av boendedialogen i Östberga, tillsammans med fritidsgården och skolan på en grillkväll i Östberga. Informerades gavs om satsningen på Östberga Community Center (se bilaga). Det var mycket folk på plats och uppskattning uttrycktes för att tjänstemän från förvaltningen kommer ut till området. Ett projekt inom ramen för Söderortsvisionen för en ökad närvaro i Östberga har startats under året (se bilaga). I Östberga finns många små bostadsrättsföreningar. För att hjälpa fastighetsägarna att kunna samlas och få nytta av de samverkansvinster som upplevs har förvaltningen tillsammans med boendedialogen hållit ett fastighetsägarmöte. Ett uppföljande möte är planerat till september.

Socialtjänsten, fältgruppen och preventionssamordnare samverkar med polisen för förebyggande arbete i Dalen och gemensamma satsningar planeras. Stadsdelen och polisen har gemensamt deltagit på fastighetsägarmöte i Dalen och givit information om hur man kan förebygga brott. Ett gemensamt brev har skickats ut till alla boende i Dalen med information om arbetet, viktiga kontaktpunkter samt tips om hur man som boende kan agera.

Arbetet med att i samverkan med andra aktörer samt boende bidra till lokal utveckling i Rågsved fortsätter genom Rågsvedsprojektet. Projektet pågår hela 2014 och består av fyra olika delprojekt: Rågsveds Community Center (RCC), Fritid Rågsvedsskolan (RGS), föräldrautbildning samt sociala insatsgrupper (se bilaga).

Under perioden har tillsynsbesök gjorts i butiker säljer folköl och/eller tobak och en antilangningskampanj genomfördes inför skolavslutningen. Utveckling av arbetsformerna för lokala brottsförebyggande rådet i pågår.

Våld i nära relation

Förvaltningen arbetar med stöd till våldsutsatta och våldsutövare genom Relationsvåldscentrum Sydost, tillsammans med Farsta- och Skarpnäck stadsdelsförvaltningar. Mansmottagningen har gruppverksamhet för våldsutövare. Under tertial 2 har sammanlagt 86 män haft kontakt med mottagningen. Kvinnostödet har haft 142 besökare och barnstödet 57 besökare, under tertial 2. För att utveckla kompetensen inom området har vuxenvården bildat en arbetsgrupp och bjudit in representanter från Relationsvåldscentrum Sydost för att diskutera samarbete, vilket stöd som kan ges m.m.

Säkerhetsförebyggande arbete och trygghet i verksamheterna

Samordningen av trygghets- och säkerhetsarbetet i förvaltningen är prioriterat och förvaltningens nya säkerhetssamordnare har börjat under sommaren. Säkerhetsförebyggande frågor och krishantering hanteras och diskuteras i verksamheterna, både det dagliga arbetet och på arbetsplatsträffar. Brandskydd, larm samt hot och våld är prioriterade områden i flera verksamheter och värdegrund och bemötande är andra viktiga delar i det säkerhetsförebyggande arbetet. Ett gott exempel är hemtjänsten där alla larmtelefoner har samma ringsignal för att personalen snabbt ska kunna reagera på att ett larm inkommit som behöver åtgärdas. För att förbättra brandsäkerheten ytterligare har samtliga lägenheter i servicehusen under sommaren inventerats avseende personer med riskbeteende och åtgärder

har vidtagits. Inom förskola och fritid arbetar man övergripande och förebyggande med gemensamma rutiner och checklistor för barnskyddsronder.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Personer som har upplevt våld i nära relationer uppmärksammas och får information om hur de får råd och stöd. Medarbetarna ska känna till att de har skyldighet att göra anmälan till socialtjänsten om de misstänker att barn upplever våld i nära relation	2014-01-01	2014-12-31	
 Enheterna ska kontinuerligt diskutera krishantering och säkerhetsförebyggande frågor på APT, för att samtliga medarbetare ska ha god kunskap om vad som gäller i den egna verksamheten	2014-01-01	2014-12-31	
 I syfte att motverka bostadsbränder hos brukare i nämndens verksamheter sker samverkan med fastighetsägare enligt riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete (SBA). Ytterligare åtgärder är riskbedömningar av arbetsmiljön hos respektive brukare, upprättande av handlingsplaner, inventering av personer med riskbeteende samt åtgärder såsom spisvakt och extra tillsyn vid behov.	2014-01-01	2014-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål samt mål för verksamhetsområdena. Arbetet för att genomföra kommunfullmäktiges aktiviteter pågår enligt planering. Enligt förvaltningens bedömning kommer samtliga nämndens mål att nås under året, liksom merparten av årsmålen för indikatorerna. För att utveckla och förstärka förvaltningen som en attraktiv arbetsgivare har ett samlat grepp över förvaltningens aktiviteter tagits och ett särskilt projekt har startat med en intern projektledare. Målet är att öka attraktionskraften både internt och externt, genom att få fler kvalificerade sökande till förvaltningen samt att behålla medarbetare. Kompetensutveckling för stärkt ledar- och medarbetarskap genomförs. Samverkan, arbetsmiljö samt jämställdhet och mångfald är områden där aktiviteter genomförts, liksom satsning på frisknärvaro. Fortsatt fokus ligger på att minska sjukfrånvaron men det är osäkert om årsmålet kan nås. Arbetet med rehabilitering och arbetsmiljö förstärks.

Kvaliteten i omsorgen och rättssäkerheten för den enskilda brukaren vidareutvecklas, exempelvis genom fortsatt arbete med att säkerställa och utveckla biståndshandläggningen, dokumentationen, rutiner och arbetsmetoder. Förvaltningen deltar i det stadsövergripande projektet ”fördjupad kvalitetsanalys inom äldreomsorgen” där kvalitetsuppföljningar via observation har gjorts inom vård- och omsorgsboenden. Ett arbete med att utveckla och säkerställa jämställda resultat i verksamheterna har inletts genom kompetensutveckling inom området.

Förebyggande insatser är fortsatt prioriterade och under sommaren har förvaltningens sommarverksamhet på Gålö med cirka 3 100 besök en stor del i detta, liksom sommarkolloverksamheten med cirka 450 deltagare. Arbetet med uppsökande verksamhet till personer med psykisk funktionsnedsättning har påbörjats. Inom hemtjänsten arbetar man personcentrerat och enligt kvarboendepincipen genom olika stödinsatser. Verksamheterna arbetar för en hög tillgänglighet och för att följa med i den tekniska utvecklingen med

användning av sociala medier och appar samt att tillhandahålla lättillgänglig information på internet. Arbetet för att öka valfriheten sker genom upphandling utifrån nämndens aktivitetsplan samt genom att brukarna informeras om de valmöjligheter som finns.

Inom förskolan fortsätter arbetet med att höja den pedagogiska kompetensen med målsättning att öka andelen förskollärare i verksamheten, bland annat genom att studenter tas emot i den verksamhetsförlagda utbildningen och att personal ges grund- eller vidareutbildning. Informations- och kommunikationsteknologi har varit ett stort utvecklingsområde i stadsdelens förskolor. För att utveckla arbetet med barns språkutveckling har stadsdelen ett gemensamt språkprogram samt två språknätverk. Ett läsprojekt genomförs tillsammans med biblioteken.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden bidrar till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges mål genom konkurrensutsättning av utförarverksamheten och genom att brukarna ges klar och tydlig information om möjligheten att välja utförare och vilka alternativ som finns. Detta sker i huvudsak via muntlig information, hemsidor och broschyrer (egna och stadens). Verksamheter inom äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning samt förskola ingår i stadens webbtjänst "Jämför service". Enheterna inom förskolan har därutöver egna webbplatser med mer utförlig information. Fritidsverksamheten har en gemensam webbplats där föräldrar och ungdomar kan hitta aktuell information om vad som erbjuds.

Förvaltningens arbete med upphandling och konkurrensutsättning av utförarverksamheterna har utgått från nämndens aktivitetsplan.

Förlängda avtal

- Överenskommelsen om intraprenad för Stureby vård- och omsorgsboende är förlängd med 2 år t.o.m. 31 oktober 2016.
- Avtalet med Kosmo AB om verksamhetsdrift av Årsta vård- och omsorgsboende är förlängt med två år t.o.m. 31 januari 2017.
- Avtalet om verksamhetsdrift av Enskededalens servicehus är förlängt t.o.m. 3 september 2016.
- Avtalet med VIDA omsorg och utbildning AB om verksamhetsdrift av daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning, Kombi Café och Dalens arbetsgrupper, är förlängt med ett år t.o.m. 2016-02-29.
- Avtalet med Aleris omsorg AB om verksamhetsdrift av gruppboendestäder för personer med psykisk funktionsnedsättning, Hagsätra och Dalens gruppboendestäder, är förlängt med 2 år, t.o.m. 2017-02-28.

Nya avtal och verksamhetsövergångar

- Den 1 februari tog Attendo LSS över verksamhetsdrift av gruppboendestäder i Vantör för personer med funktionsnedsättning från Nytida (fd Carema Orkidén) efter genomförd

upphandling.

- Efter upphandling och överprövning som avslogs har avtal tecknats med ett antal handledare för olika verksamheter som administreras av Farsta stadsdelsförvaltning.
- Efter genomförd upphandling har avtal tecknats dels med Samhall AB dels med Nordic Tjänst om inköp och distribution av dagligvaror inom hemtjänsten från 1 mars 2014.
- Efter avslutad upphandling har avtal tecknats med Dynamic Code AB angående DNA-utrustning och analyser av faderskapstester i familjerätten.
- Efter genomförd upphandling av avtal tecknat med Berkvarabuss AB om så kallade badbusstransporter för sommaren.
- Efter genomförd upphandling av avtal tecknat med Attendo LSS AB om verksamhetsdrift av korttidshem för personer med funktionsnedsättning enligt LSS som därmed får fortsätta driva verksamheten 1 februari 2015.
- Efter genomförd upphandling och överprövning som avslogs har avtal om fritidsverksamheten tecknats. Den 1 oktober 2014 tar Omsorgsborgen AB över som utförare för fritidsgårdarna i Dalen, Årsta och Östberga.

Pågående upphandlingar

- Stadsdelsnämnden har godkänt förfrågningsunderlag i upphandling av daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och planeras annonseras i slutet av året.
- Upphandling av tvättjänster inom hemtjänsten har annonserats under sommaren. Inga anbud inkom. Tjänsten kan direktupphandlas.
- Gemensamt arbete med Farsta, Skarpnäck och Älvsjö stadsdelar pågår om gemensamma upphandlingar av städtjänster i lokaler och enskilda hem. Upphandlingarna planeras annonseras i början av hösten. Enligt plan är Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning administrativt ansvarig för upphandling av städtjänster i enskilda hem och Farsta stadsdelsförvaltning administrativt ansvarig för städtjänster i verksamhetslokaler.

Övrigt

Inga utmaningar har inkommit.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom förskola		73 %		74 %	77 %	2014
	Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom omsorg om personer med funktionsnedsättning		65 %		67 %	69 %	2014
	Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, hemtjänst		89 %		90 %	90 %	2014
	Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, vård- och		75 %		77 %	84 %	2014

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
omsorgsboende						

Nämndmål:

Den enskilde är informerad om möjligheten att välja utförare

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Måluppfyllelse på kommunfullmäktiges indikatorer om brukarnas upplevelse av valmöjlighet inom förskola, äldreomsorg hemtjänst, vård- och omsorgsboende och omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Kommentar

Föräldrar informeras via Stockholms stads webbplats om hur man ansöker om plats, hur kö och placering går till samt vilka regler som gäller. Ansökningar görs sedan via webben och till hjälp inför ansökan finns Jämför service, där alla förskolor finns presenterade, såväl kommunala som fristående. Alla förskolor som har finsktalande personal går nu att hitta på respektive hemsida och när föräldrar söker förskoleplats. Antalet fristående förskolor som är anslutna till den kommunala kön har ökat och är nu nio av 35. Alla förskolor och fritidsgårdar har webbplatser med mer utförlig och aktuell information.

Biståndshandläggarna informerar alltid den enskilde om möjligheten att välja och byta utförare. Inför valet av utförare av hemtjänst tillfrågas alltid den enskilde om särskilda önskemål om utförare finns. Även vid valet av vård- och omsorgsboende tillfrågas alltid den enskilde om särskilda önskemål om boende finns förutom den information och vägledning som ges via stadens Jämför service.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stockholms stads grafiska profil och symbolspråk ska användas konsekvent i all kommunikation av stadsdelsförvaltningens verksamheter, för att stärka stadens varumärke och för att medborgarna alltid ska känna igen stadens verksamheter.	2014-01-01	2014-12-31	
 Information på Jämför service hålls aktuell och uppdateras löpande under året av enheterna.	2014-01-01	2014-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål då arbetet utifrån beslutade nämndmål, indikatorer och aktiviteter i huvudsak har pågått enligt planering i verksamheten. Årsmålen

för indikatorerna inom förskoleverksamheten bedöms kunna uppnås under året, förutom indikatorn som rör andel förskollärare som bedöms uppnås delvis.

Antal barn i förskoleålder ökar fortfarande. Barngrupper, personaltäthet och arbetsätt anpassas till befintliga behov och lokaler. Barnomsorgsgarantin har blivit tillgodosedd. Arbetsmarknadsläget gör att det fortfarande är svårigheter att rekrytera förskollärare. För att öka andelen förskollärare, erbjuds medarbetare pedagogisk grund- eller vidareutbildning. Dessutom genomförs riktade aktiviteter såsom deltagande vid rekryteringsmässor och mottagande av studenter i verksamhetsförlagd utbildning.

Informations- och kommunikationsteknologi har varit ett stort utvecklingsområde i stadsdelens förskolor, samtidigt som det är en viktig del i att vara en attraktiv arbetsgivare. Skolverkets fortbildning PIM (praktisk it- och mediekompetens) har slutförts under året och har omfattat alla pedagoger och chefer i förskolan.

För att förskolorna ska säkerställa en god förmåga att stödja barns lärande och utveckling följs kvaliteten i verksamheten upp, utvärderas och analyseras samt vidareutvecklas genom stadsdelens gemensamma utvärderingsmaterial (TUFF), där gemensamma mål och förväntade resultat är satta utifrån förskolans läroplan.

Arbetet med språkutveckling sker utifrån det stadsdelsövergripande språkprogrammet samt förvaltningens två språknätverk. Under året har ett övergripande samarbete med biblioteken inletts som ska utmynda i ett gemensamt läsprojekt läsåret 2014/2015. Verksamheten bidrar på olika sätt till att barnen utvecklar sin förmåga att undersöka problem och matematiska begrepp och i uteverksamheten får barnen lära sig om naturen. Likabehandlingsarbetet är viktigt och exempelvis har tre fritidsgårdar och de öppna förskolorna HBT-certifierats under perioden. Ett systematiskt barnsäkerhetsarbete uppnås bland annat genom att barnsäkerhetsronder genomförs på samtliga förskolor enligt en gemensam checklista.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete		100 %		100 %	tas fram av nämnden	2014
 Andel förskollärare av antal anställda		37 %		38 %	41 %	2014
Kommentar						
I dagsläget är målet inte fullt uppnått. Andelen förskollärare är 36 %. Enheterna fortsätter övergripande med att synliggöra det goda arbete som sker i stadsdelens kommunala förskolor, genom spridning av gemensamma strategier, program och riktlinjer. Enheterna har fullföljt IT-utbildningen PIM för samtlig personal med ett mycket gott resultat och genom den visat upp goda exempel på bl.a. "Pedagog Stockholm" (ett webbaserat förskoleforum) och SETT-mässan. Enheterna fortsätter att ta emot studenter i den verksamhetsförlagda utbildningen och att uppmuntra behöriga barnskötare att söka till högskolans förskolläro-utbildning. Resultatet i årets brukarundersökning visade att föräldrarnas positiva bedömning ökat inom samtliga frågeområden vilket man hoppas medföljer ett gott rykte som lockar flera sökande förskollärare.						
 Andel nöjda föräldrar		83 %		83 %	85 %	2014
 Antal barn per grupp		15,1 barn/avd.		16	16	2014
 Antal förskolebarn per anställd		4,76 st		4,9	4,9	2014

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
(årsarbetare)						
 Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"		3,36		3,7	3,7	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska i samverkan ta fram konkreta strategier för att säkerställa att andelen legitimerade förskollärare ökar	2014-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska säkerställa att handlingsplaner är framtagna för övergången förskola - skola i enlighet med stadens riktlinjer	2014-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2011-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska i nära samarbete med utbildningsnämnden och kulturnämnden inom projektet Stockholm högläser verka för att litteratur och läsning ska bli en mer naturlig del i barnens utbildning	2014-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik, naturvetenskap och teknik i förskolan	2014-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med språkutveckling i förskolan	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

1. Barn och ungdomar har grundläggande demokratiska värderingar och sociala förmågor samt bemöts utifrån jämställdhet, respekt och likabehandling

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barnen och ungdomarna utvecklar förståelse för vårt samhälles demokratiska värderingar.

Inom fritidens verksamheter bemöter alla varandra på ett respektfullt sätt.

Kommentar

Barnen på förskolorna har erbjudits en verksamhet som byggt på allas delaktighet och gemenskap. Varje barn möts med respekt och positiv bekräftelse. Som ett led i likabehandlingsarbetet genomfördes under våren föreläsningar om HBTQ för all förskolepersonal.

Inom fritiden har personalen strävat efter att alla barn och ungdomar ska bli sedda och att de ska känna att det finns intresse för dem som individer. Personalen har agerat om det förekommit bråk, orättvisor eller något slags utanförskap. Under perioden har gruppaktiviteter

anordnats för att stärka hänsynstagande till varandra. Tre fritidsgårdar och de öppna förskolorna har HBT-certifierats under perioden. Övriga fritidsgårdar har certifierats tidigare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barn med funktionsnedsättningar ska företrädesvis inkluderas i de ordinarie förskolegrupperna	2014-01-01	2014-12-31	
 Förskolans personal ska ges fortbildning kring barn med funktionsnedsättning, inkluderande arbetssätt och i förekommande fall hjälpmedel	2014-01-01	2014-12-31	
 Vid övergången från förskola till skola ska särskild samverkan ske med berörda parter så att funktionsnedsatta barn får en bra övergång	2014-01-01	2014-12-31	
 Barn och ungdomar med funktionsnedsättning ska huvudsakligen och i så stor utsträckning som möjligt, inkluderas i fritidens ordinarie verksamhet	2014-01-01	2014-12-31	
 Personalen som arbetar inom fritiden ska ges ökade kunskaper om funktionsnedsättningar hos barn och ungdomar	2014-01-01	2014-12-31	
 Vid planeringen av fritidens verksamheter ska hänsyn tas till att aktiviteterna ska vara tillgängliga för funktionsnedsatta barn och ungdomar	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

2. Barnen utvecklar sina förmågor och utmanas i sin utveckling och sitt lärande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barnen utvecklar sina förmågor i meningsfulla sammanhang där lust och nyfikenhet styr (kartläggning av resultat utifrån TUFF).

Personalen ska i sin självvärdering utifrån kriterierna som rör nämndmålet, kunna konstatera att det skett en utveckling på förskolan (kvalitetsindikatorn från KF).

Förbättrat delindex för stadsdelen avseende frågeområdet ”utveckling och lärande” i förskoleundersökningen (föräldraenkät) till 80.

Kommentar

Matematik, språk, naturvetenskap, estetisk verksamhet och teknik är i förskolan kopplade till varandra och bildar i verksamheten en helhet för barnen. De har haft möjlighet att i samspel med omgivningen lära sig tala, berätta, argumentera och ställa frågor. Verksamheten har bidragit till att utveckla barnens förmåga att undersöka problem och matematiska begrepp och i uteverksamheten har man undersökt omgivningen och vardagsfenomen samt givit barnen möjlighet att lära sig om naturen. Förskolorna stimulerar till lek genom att anpassa miljön både ute och inne så att barnen vill leka olika lekar och pröva olika material.

Språkarbetet har fortsatt att stödjas av det stadsdelsövergripande språkprogrammet. Utifrån detta träffas förskolepedagoger regelbundet i två språknätverk som leds av en stadsdelens

språkpedagog. Där får pedagogerna en gemensam kunskapsbas om språkutvecklande arbetssätt och flerspråkighet samt möjlighet att delar goda idéer och exempel. Representanterna sprider sedan kunskaperna vidare inom sina egna enheter. Alla nyanställda pedagoger har enligt rutinerna genomgått grundutbildning om språkutvecklande arbetssätt utifrån språkprogrammet. Ett övergripande samarbete med biblioteken har inletts som ska utmynna i ett gemensamt läsprojekt läsåret 2014/2015.

Pedagogerna i förskolorna har vid behov erbjudits specialpedagogisk handledning av avdelningens konsult- och stödgrupp. Psykologstöd har köpts in vid behov.

Fortbildningen PIM (praktisk IT -och mediekompetens) har slutförts under perioden med bästa resultat i staden. Av 738 medarbetare var det den 27 mars 81 % som nått godkänd nivå. Alla chefer har nått den nivån.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inom varje förskoleområde ska en årlig kartläggning göras av vilka modersmål som talas av barn och personal.	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

3. Barnen och ungdomarna är delaktiga och har inflytande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barnen och ungdomarna är delaktiga och har ett reellt inflytande på verksamhetens innehåll.

Kommentar

I förskolan och inom fritidens verksamheter har man strävat efter att ta tillvara barnens/ungdomarnas förmåga och vilja till att ta ansvar och utöva inflytande. De har uppmuntrats att uttrycka sina tankar och åsikter samt utifrån mognad och ålder fått delta i olika former av samarbete och beslutsfattande.

Inom fritiden pågår en ständig dialog med besökarna som uppmuntras att inkomma med förslag, klagomål och synpunkter om utformningen av verksamheten.

Nämndmål:

4. Vårdnadshavarna och förskolan samverkar för barnens bästa

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Vårdnadshavarna känner delaktighet och har förtroende för förskolans verksamhet. Förbättrat delindex till 80 för stadsdelen, avseende frågeområdet ”samverkan” i förskoleundersökningen (föräldraenkät).

Kommentar

Den dagliga kontakten vid lämning och hämtning ses av förskolepersonalen som en viktig

stund för ömsesidig kontakt och information. Alla avdelningar har också olika former av föräldramöten där man informerar om verksamheten och förskolans mål samt för diskussioner med föräldrarna om verksamheten och dess utveckling inom ramen för de nationella målen. I den pedagogiska dokumentationen synliggörs barnens läroprocesser. Dokumentationen skapar förutsättningar för god kommunikation och delaktighet för barnen och föräldrarna, samt utgör en viktig grund för uppföljning och utvärdering av verksamheten. Förskolorna lämnar även regelbunden muntlig och skriftlig information till vårdnadshavarna samt informerar på hemsidorna. Utvecklingssamtal kring det enskilda barnet erbjuds varje termin. Delindex avseende frågeområdet samverkan har ökat till 83.

Nämndmål:

5. Barnen är förberedda inför övergången från förskola till skola

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förskolan har former för att avrunda förskoletiden och förbereda inför övergång till förskoleklass, utifrån varje barns förutsättningar och behov. Barnen är förberedda inför att börja förskoleklass (intervjuer).

Kommentar

Under våren förberedde förskolorna för barnens skolstart i samarbete med vårdnadshavare och skola. Avslutningssamtal med vårdnadshavarna till de blivande förskoleklassbarnen ägde rum före sommaren i respektive förskola. Överlämnandesamtal avseende barn med särskilda behov genomfördes under våren i samverkan mellan vårdnadshavare, förskola och skola. Vid skolstarten har sedan pedagogerna i förskoleklassen haft mottagandesamtal med vårdnadshavarna. Övergången följer den för stadsdelen gemensamma handlingsplanen om samverkan som tagits fram i samarbete med utbildningsförvaltningen. Handlingsplanen har reviderats under våren utifrån de nya stadsövergripande riktlinjerna. Den implementeras under hösten och innefattar även de fristående förskolorna och skolorna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

● Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål då arbetet utifrån beslutade nämndmål, indikatorer och aktiviteter i huvudsak har pågått enligt planering i alla verksamheter. Årsmålen för indikatorerna inom målområdet bedöms i huvudsak kunna uppnås under året, även om årsmålen för vissa enskilda indikatorer inte bedöms uppnås fullt ut. De indikatorer som bedöms uppnås delvis finns inom individ- och familjeomsorgen.

Förebyggande insatser är fortsatt prioriterade och samarbete med andra aktörer såsom polis, psykiatri och skola är en viktig del i arbetet med att bryta ett negativt beteende hos individen. Under sommarmånaderna är förvaltningens sommarverksamhet en viktig och uppskattad del i det förebyggande arbetet. Den bedrivs på sommargårdarna Simpvik och Sävsnäs på Gålö

genom badbussar, som har nyttjats av cirka 3 100 deltagare, samt genom sommarkolloverksamheten där cirka 450 barn har deltagit. Öppna förskolorna fortsätter att bredda sin verksamhet, genom exempelvis språkcafé, ”svenska med baby”, finsk eftermiddag och utökade öppetider.

Genomförande av aktiviteter enligt programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning pågår, liksom information om programmet. Utökad och förbättrad samordning av mottagningsfunktionen, både av besök och telefonsamtal inom flera verksamheter, har skett. Andra goda exempel för förbättrad tillgänglighet är användningen av ny teknik såsom sociala mötesplatser på internet och appar i telefonerna. Rågdalens parklek utvecklas för att ge bättre förutsättningar till pedagogisk lek för barn med funktionsnedsättningar.

Säkerställande och utveckling av dokumentation, rutiner och arbetsmetoder har fortsatt inom alla verksamheter. Exempelvis görs granskning av att genomförandeplanerna överensstämmer med beställda insatser utifrån en särskild mall och inom individ- och familjeomsorgen används manualbaserade utrednings- och dokumentationsdokument som förutsätter den enskildes delaktighet. Brukarnas inflytande har förstärkts genom gemensamma uppföljningsmetoder och förvaltningen deltar i det stadsövergripande projektet ”fördjupad kvalitetsanalys inom äldreomsorgen” där kvalitetsuppföljningar via observation har gjorts inom vård- och omsorgsboenden.

Arbetet med att en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering ges har fortsatt, liksom arbetet för att den enskilde ska ha möjlighet att leva ett självständigt liv. Arbetet med uppsökande verksamhet till personer med psykisk funktionsnedsättning har påbörjats och inom hemtjänsten arbetar man personcentrerat och enligt kvarboendeprincipen. Information ges till äldre om olika stödinsatser, och inom funktionsnedsättning samt inom socialpsykiatri arbetar man med att motivera den enskilde till olika aktiviteter.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	75,5 %	73,44 %	79	84 %	84 %	Tertial 2 2014
Kommentar						
Utvecklingsarbetet inom ramen för "Leda för resultat", med att analysera varför ärenden återkommer, arbetet med att stabilisera personalsituationen och utveckla arbetsprocesserna förväntas ge resultat. Värdet vid tertial 2 är en liten förbättring jämfört med tertial 1.						
 Andel enskilda som ökat sin funktionsförmåga inom socialpsykiatri		55,56 %		60 %	tas fram av nämnden	2014
Kommentar						
Utfallet i VB 2013 baserades på totalt 27 unika personer där mål och delmål redovisats. 15 personer av de 27 hade minskat sitt behov av stöd. Resultatet var svårt att analysera då en person kan ha uppnått högre funktionsförmåga på något av sina delmål och lägre eller inte uppnått någon förändring för andra delmål. Denna						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
bedömning kvarstår även för 2014. Indikatorn behöver sannolikt formuleras om.						
● Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes (IoF)		83 %		85 %	80 %	2014
● Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar		81,73 %		100 %	tas fram av nämnden	2014
◆ Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (IoF)	69,95 %	76,27 %	72	77 %	77 %	Tertial 2 2014
Kommentar						
Orsaken till det försämrade värdet är inte klarlagt, en analys kommer att göras efter T2.						
● Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden		23 %		40 %	20 %	2014
● Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		90 %		100 %	tas fram av nämnden	2014
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		85 %		85 %	84%	2014
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		71 %		74 %	74%	2014
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		61 %		61 %	tas fram av nämnden	2014
● Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerade bostad (stöd och service till personer med		78 %		79 %	tas fram av nämnden	2014

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
funktionsnedsättning)						
● Andelen personer med funktionsnedsättning som övergår till lönearbete efter deltagande i dagliga verksamheter enligt LSS eller dagverksamheter enligt SoL (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		0 %		0 %	tas fram av nämnden	2014
● Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		91 %		91 %	91 %	2014
● Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		84 %		91 %	91 %	2014
● Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		89 %		91 %	91 %	2014
● Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		78 %		90 %	90%	2014
● Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)		91 %		95 %	95 %	2014
● Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		83 %		85 %	85 %	2014
● Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)		85 %		85 %	85 %	2014
● Maten smakar bra - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)		77 %		77 %	77 %	2014
● Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)		76 %		76 %	76 %	2014
● Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		71 %		76 %	76 %	2014
● Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		86 %		86 %	86 %	2014
● Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)		90 %		90 %	90 %	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda en sammanhållen organisation för öppenvårdsinsatser för barn och unga	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera reviderade riktlinjer för familjehemsvård.	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera stadens hemlöshetsstrategi.	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla formerna för uppföljning av placerade barn och unga i syfte att säkerställa att uppföljning sker på likartat sätt i staden.	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Stadsdelsnämnderna ska genomföra uppsökande verksamhet av unga i utanförskap med inspiration av det arbete som sker i Skarpnäcks stadsdelsnämnd.	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Stadsdelsnämnderna ska i samråd med bostadsbolagen och fastighetsnämnden inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppboendestäder eller serviceboendestäder	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Stadsdelsnämnderna ska redovisa hur arbetet med att tillgodose behovet av bostäder med särskilt stöd och service fortskrider. Arbetet ska redovisas till kommunstyrelsens genomförandegrupp	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Stadsdelsnämnderna, exploaterings- samt stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med varandra i tidigt skede planera för omsorgslägenheter i stadsutvecklingsområden	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Bistå äldrenämnden i att ta fram en utevistelsegaranti för äldre i vård- och omsorgsboenden	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Stadsdelsnämnder ska succesivt under 2014 införa den fördjupade kvalitetsanalysen med uppföljare/observerare för förändrad kravställning och uppföljning	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2014-01-01	2014-12-31	
✓ Utveckla stadens information om vård- och omsorgsboendens popularitet	2014-01-01	2014-06-30	

Nämndmål:

1. Tillgängligheten till nämndens verksamheter är god

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Samtliga verksamheter genomför nämndens aktiviteter kopplade till programmet för delaktighet. Flickor och pojkar i närområdet känner till fritidens verksamheter. Ungdomar, föräldrar och samverkanspartners har lätt att komma i kontakt med fältverksamheten. Brukarna upplever att de får ett bra bemötande och att det är lätt att komma i kontakt med verksamheten och dess medarbetare.

Kommentar

Förskola och fritidsverksamhet

Förskolebyggnader, parklekar och fritidsgårdar har över lag god tillgänglighet och man strävar efter att i så stor utsträckning som möjligt inkludera barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Rågdalens parklek utvecklas för närvarande för att ge bättre förutsättningar till pedagogisk lek för barn med motoriska och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Förskolor och fritidsgårdar har egna hemsidor. Fältgruppen och fritidsgårdarna finns även på sociala mötesplatser på internet.

Individ- och familjeomsorg

Inom ekonomiskt bistånd har en pooltjänst införts, för mottagande av samtal och besök till handläggare som är t.ex. sjukskrivna eller har semester. Det har ökat tillgängligheten till verksamheterna och färre klagomål har kommit gällande tillgänglighet i och med detta.

Inom utredning och öppenvård vuxna har man arbetat med tillgängligheten ur olika perspektiv, bl.a. ur funktionshinderaspekten och hur man beaktar den inom verksamheterna. Från och med den 1 september kommer mottagningsfunktionen integreras med mottagningsenheten, som tidigare enbart hanterat ekonomiskt bistånd. Detta bl.a. för bättre tillgänglighet för de som söker kontakt med verksamheten.

Beställare inom äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Beställarenheterna arbetar fortlöpande med bemötande och tillgänglighetsfrågor samt genomgång och revidering av den värdegrund som fastställts tillsammans med medarbetarna. MI-coacher har utbildats och arbetssättet enligt MI-modellen, där stort fokus ligger på bemötande fortsätter.

Inom äldreomsorgens beställarenhet har ett nytt arbetssätt införts fr om juni månad genom att två biståndshandläggare arbetar som mottagare. De tar emot allt inkommande från Äldre direkt och åtgärdar och fattat beslut i brådskande ärenden. Alla inkommande samtal hänvisas till Äldre direkt. Arbetssättet kommer att utvärderas under hösten 2014.

Egen regi inom äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Kontaktmannens roll har konkretiserats mer avseende att ta ansvar för det som framkommer vid veckovisa uppföljningar med brukaren och se till att brukarens synpunkter når samtliga medarbetare. Arbetet sker evidensbaserat och arbetssätten analyseras så att arbetet sker på bästa sätt utifrån brukarnas behov. Personalen på gruppboendena använder sig av appen "fritt fram" för att hålla sig ajour med tillgängliga och aktuella aktiviteter som kan brukarna kan erbjudas och några av gruppboendena har börjat använda sig av gemensamt epost-konto samt mms i kommunikation med anhöriga.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska utforma populärversionen av verksamhetsplanen i lättläst. Denna ska finnas tillgänglig på stadens hemsida.	2014-01-01	2014-12-31	
 Information ska utformas och delges alla chefer om att Bärbar	2014-01-01	2014-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
hörselslinga finns och hur denna ska användas. Information om att bärbar hörselslinga finns ska framgå av inbjudan.			
 Programmet om delaktighet för personer med funktionsnedsättning ska fortlöpande förankras inom förvaltningens verksamheter.	2014-01-01	2014-12-31	
 Skriftlig information som förvaltningen utformar ska ses över och anpassas till lättläst	2014-01-01	2014-12-31	
 Utifrån resultatet av genomförd inventering av Enkelt avhjälpna hinder ska åtgärder vidtas inom de lokaler som förvaltningen rör över	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

2. Insatser för den enskilde är säkrade utifrån handläggning, delaktighet och genomförande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

I brukarundersökningen för individ- och familjeomsorgen ska en högre andel än i 2013 års undersökning:

- känna till hur lång tid utredningen ska ta
- ha fått beslut som de förstår
- känna till överklagandeprocessen

Brukarna upplever att de är delaktiga vid utredningen samt i planeringen och uppföljningen av sina insatser. Brukarna kan påverka insatsernas utformning och vet hur och när insatserna ska utföras. Brukaren är trygg i hemmet och kan tillkalla hjälp vid behov. Brukaren är trygg med personalen.

Måluppfyllelse på samtliga indikatorer som fastställts av kommunfullmäktige.

Kommentar

Individ- och familjeomsorg

Barn, ungdomar, föräldrar och enskilda vuxna är delaktiga vid val av insats och deras önskemål beaktas så långt som möjligt. Såväl utredningsmanualer som utformande av arbets-/handlingsplaner förutsätter den enskildes medverkan och delaktighet för att kunna utformas samt för att ge goda resultat. Inom verksamheten för barn och unga används Barnets behov i centrum (BBIC) i alla utredningar. Vårdplaner skrivs för alla barn som har dygnet-runt-insatser och samordnad individuell plan (SIP) skrivs för insatser som ges i samverkan med andra myndigheter. Inom individ- och familjeomsorg vuxna används addiction severity index (ASI) i utredningsarbetet som stöd för bedömning av den enskildes beroendeproblematik. Arbetsplaner skrivs tillsammans med den enskilde, för de insatser som beviljas.

En del av uppdragen i de s.k. PRIO-pengarna omfattar bl.a. att beräkna hur många barn t.o.m. 17 år med psykisk ohälsa som har kontakt med socialtjänsten, som har en SIP och hur många

som uppskattas behöva en sådan. Detta ska redovisas till Socialförvaltningen i oktober.

Internkontroll har genomförts under året inom individ- och familjeomsorg vuxna gällande kvalitetsgarantier samt omfattningen av arbets- och genomförandeplaner. Resultaten visar bl.a. att ASI används i så gott som alla utredningar där en kontakt etablerats med den enskilde. I de fall där den enskilde uteblir från möten går det dock inte att genomföra en ASI-intervju. Vissa utvecklingsbehov finns, framförallt när det gäller att erbjuda besökstid inom en vecka, avsluta utredningen inom två månader och följa upp insats/avbruten insats tillsammans med den enskilde. Gällande omfattningen av arbets-/genomförandeplaner fanns planer i samtliga ärenden med SoL insatser, ett par av dem var i behov att revidering.

Beställare inom äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri

För att säkerställa biståndshandläggningen och förbättra dokumentationen arbetar verksamheten med metodutveckling och för en ökad samsyn i biståndsbedömningen utifrån identifierade behov. Man förbättrar och utvecklar rutiner samt användningen av gemensamma mallar och intervjuguider. Gemensamma mallar används exempelvis för att säkerställa att beställning av insatser är tydlig för utföraren vid upprättandet av genomförandeplanen samt för att säkerställa granskningen av att genomförandeplaner överensstämmer med beställda insatser. Rutinen för funktionsnedsättning och socialpsykiatri har anpassats till den mål- och delmålsuppföljning i DUR som kommer att införas gemensamt i staden för båda verksamhetsområdena. För att främjar att den enskilde kommer till tals och är delaktig i utredningen används en intervjuguide som ingår i kartläggningssystemet.

Äldreomsorgens beställarenhet har deltagit i det stadsövergripande projektet ”fördjupad kvalitetsanalys inom äldreomsorgen” genom att en medarbetare genomgått utbildning till observatör. Syftet med projektet är att säkerställa faktisk professionell kvalitet i mötet mellan personal och brukare. Efter utbildningen har kvalitetsuppföljningar via observation gjorts inom vård- och omsorgsboende under våren.

Inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning ökar inflödet av både antal ärenden och sökande med komplexa behov. Bland annat ökar antalet sökande av personlig assistans, vilket kan ses som en direkt effekt av försäkringskassans förändrade bedömningar vid omprövning av beslut. En arbetsgrupp arbetar med metodutveckling avseende utredningar av personlig assistans. För att säkra att barnperspektivet beaktas vid utredningen av berörda ärenden har särskilda rubriker tillförts i utredningsmallarna så att det tydligt framgår att barnperspektivet har beaktats.

Inom de båda beställarenheterna fortsätter värdegrundsarbetet och samtalsmetoden Motiverande Intervju (MI) tillämpas. En föreläsning om arbetsmiljö och härskartekniker har genomförts.

Arbetet med att utforma ett ledningssystem för det systematiska kvalitetsarbetet för beställaravdelningen har slutförts och arbetet fokuseras nu på motsvarande för de båda beställarenheterna.

Egen regi inom äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Det nya tidregistreringssystemet inom hemtjänsten ökar rättsäkerheten för den enskilde individen. Inom assistansenheten samt för insatsen avlösarservice och ledsagarservice skickar

medarbetarna in dokumentation på särskild blankett i samband med att deras tidrapport skickas in. Inom gruppbostäderna LSS har nätverksträffarna för dokumentationsombuden fortsatt. Samtlig personal inom assistansenheten och gruppbostäderna har fått dokumentationsutbildning som kommer efterföljas av handledning på respektive enhet.

För att uppnå ett förbättrat resultat i brukarenkäterna arbetar enheterna efter framtagna handlingsplaner. Öppet hus och fokusgrupper har genomförts för att i dialog kunna konkretisera och analysera synpunkter och resultat av brukarundersökningar. Detta för att kunna utveckla verksamheten ytterligare samt fånga upp behov och förväntningar på verksamheten.

Gemensamma uppföljningsmetoder enligt RBS och MI har implementerats, vilket har förstärkt brukarnas inflytande i att påverka på vilket sätt och när beviljade omsorgsinsatser ges i den individuella genomförandeplanen. Frågor gällande delaktighet och inflytande i samband med utförda insatser ställs varje vecka inom äldreomsorgen och varje månad inom funktionsnedsättning. För personer som har biståndsbedömda socialpsykiatriska insatser ställs två nyckelfrågor två gånger per år. Svaren journalförs i brukarens akt.

Inom gruppbostäderna har verksamheten infört ett system där personalen "skuggar varandra" för att få till ytterligare dialog kring arbetssätt, inflytande och bemötande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheterna ska säkerställa att den enskilde haft möjlighet att vara delaktig vid utformandet av insatserna.	2014-01-01	2014-12-31	
 Utförarenheterna ska säkerställa att genomförandeplanerna är uppdaterade. Beställarenheterna ska granska att genomförandeplanen stämmer överens med beställda insatser.	2014-01-01	2014-12-31	
 Arbetet inom förvaltningens enheter ska präglas av en väl förankrad värdegrund	2014-01-01	2014-12-31	
 Enheterna ska ha en aktiv dialog om bemötande.	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

3. Förebyggande insatser erbjuds den enskilde. Barn, unga och vuxna i riskzon upptäcks tidigt och får stöd.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barn och ungdomar i riskzon upptäcks tidigt, får hjälp och länkas till relevanta samarbetspartners.

Samverkanspartners har utifrån fältgruppens arbete kännedom om trender, uttryck och ungas levnadsförhållanden.

Antal personer som genomgår ABC-utbildning ökar. Andel öppenvård i förhållande till institutionsvård ökar.

Kommentar

Fritids- och fältverksamhet

Inom fritidsverksamheten har barn och ungdomar fått möjlighet att utveckla sina fritidsintressen, pröva på för dem nya aktiviteter samt erbjudits läxhjälp. Personalen har uppmärksammat och försökt identifiera destruktivt beteende hos besökarna. De har bekräftat och gett stöd åt barn och ungdomar samt samverkat med fältassistenter och skola. Helgkvällar har man haft högre bemanning i alla verksamheter. Under loven har en mängd aktiviteter anordnats i samverkan mellan fritidsgårdarna.

En stor del av fritidsverksamheten i stadsdelen äger under sommaren rum på sommargårdarna Simpvik och Sävnäs på Gålö, dit förvaltningen anordnar kostnadsfria badbussar. Under sommaren har 23 abonnerade bussturer gjorts, med cirka 3 100 besök vilket innebär en fortsatt ökning jämfört med tidigare år. Majoriteten av besökarna har kommit från Hagsätra, Rågsved, Östberga och Högdalen och cirka 90 % har varit i åldern 10-17 år. Majoriteten var i år flickor, till skillnad mot föregående år. På Gålö erbjuds olika aktiviteter i form av dagkollo och målet har varit att alla barn och ungdomar ska känna sig sedda och bekräftade i en stimulerande miljö. För att tillgodose detta, liksom för en hög säkerhet, har personaltäteten varit hög. Fältassistenter har deltagit kontinuerligt i verksamheten och feriearbetande ungdomar har bland annat arbetat extra med städning, miljöarbete, trädgårdsskötsel och olika byggprojekt.

Fältassistenter har identifierat ungdomar med riskbeteenden och etablerat kontakt med dem. Föräldrakontakter tas vid behov och man har vid ett flertal tillfällen länkat vidare till annat relevant stöd samt gjort anmälningar till socialtjänst och polis. Ett kontinuerligt informationsutbyte och samarbete sker mellan fältgruppen och samarbetspartners, såväl lokalt som regionalt. Övergripande information kring ungdomsläget har skett i form av månadsbrev och i mötesforum inom och utanför stadsdelsområdet. Under sommarperioden har fältassistenter prioriterat Östberga och Dalen.

Inför studentfirande, skolavslutningar och sommarlov har förvaltningen tillsammans med fem stadsdelar i Söderort och polisen gjort gemensamma utskick till 18-20-åringar och tonårsföräldrar. Utskicken har innehållit goda råd angående förhållningssätt till alkohol, tobak och narkotika och kontaktuppgifter till stödfunktioner i staden och till polisen. Utskicken har skett genom stadens skolor, både kommunala och fristående, samt genom annonser i Mitt-i, på stadens hemsida och via polisens Facebook.

I parkleken Rågdalen som nu drivs i egen regi har antalet aktiviteter utökats och den inre miljön i parkhuset rustats upp. Parken är mycket välbesökt. En nyinvigning skedde den 26 april med bl.a. cirkus och fotboll som aktiviteter. För närvarande pågår en upprustning av parken och lekutrustningen.

Tabellen nedan visar antal besökare på kollo sommaren 2014.

Sommarkollo	2013		2014	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Flickor sökt	303	55 %	292	57 %
Pojkar sökt	248	45 %	223	43 %
Totalt sökt	551		515	

Sommarkollo	2013		2014	
Flickor åkt	279	54 %	250	56 %
Pojkar åkt	238	46 %	199	44 %
Totalt åkt	517		449	

Totalt åkte 449 barn på kollo och extra resurser beviljades för 20 av dessa.

Öppna förskolorna

De sex öppna förskolorna fortsätter att bredda sin verksamhet under ledning av en koordinator. Östbergas öppna förskola har startat ett språkcafé, med öppet en fredag i månaden, samt lånar ut lokalen till ABC-kurser, tjejträffar och pensionärsträffar. Öppna förskolan i Rågsved invigde sin nya lokal i Rågsvedsskolan under våren och kommer att ha utökat öppethållande med en lördag i månaden. Under hösten "Svenska med baby". Högdalens öppna förskola har startat en grupp för unga föräldrar (upp till 23 år). Stureby öppna förskola har finsk eftermiddag varje tisdag. Dalens öppna förskola utökar sina öppettider fr.o.m. augusti. Personalen i alla öppna förskolorna har genomgått en utbildning via RFSL blivit HBT-certifierade under våren.

Individ- och familjeomsorg

En viktig skyddsfaktor är en fungerande skolgång. Alla förvaltningens familjebehandlare har kunskaper om evidensbaserade kartlägningsprogram, som enligt forskningen är verksamma vid skolfrånvaro. I de 20 ärenden där programmet används hittills under året har samtliga barn ökat skolnärvaron.

Erfarenhet visar att det finns en koppling mellan föräldrar som inte löst sina konflikter vid separation och ärenden som blir aktuella på förvaltningen inom barn- och ungdomsvården. En ambition är att hitta former för att följa upp huruvida genomförda samarbetsamtal hos familjerätten, är en faktor som minskar risken för att familjen senare blir aktuell inom barn- och ungdomsvården.

Forskning visar att barn till föräldrar som har ett långtidsberoende av ekonomiskt bistånd har ökad risk att själva bli bidragsberoende som vuxna, jämfört med andra barn i befolkningen. Inom verksamheten med ekonomiskt bistånd uppmärksammas barnens livssituation och dokumenteras i en särskild punkt. Möjlighet finns att t.ex. uppmuntra och stimulera barnens fritidssysselsättning genom extra bidrag. Barnens situation diskuteras regelbundet på t.ex. ärendedragningar. Internkontroll kommer att göras under hösten gällande dokumentationen av barnens situation.

För att tidigt kunna ge stöd till unga med beroendeproblematik kallas alla unga som rapporteras enligt Lag om omhändertagande av berusade personer m.m. (LOB) eller narkotikabrott till samtal. Bedömningen är att något fler kommit till samtal hittills under året, jämfört med föregående år.

Nämndmål:

4. Personer, som nämnden har hälso- och sjukvårdsansvar för, får utifrån en individuell bedömning en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Måluppfyllelse enligt angivna indikatorer för HSL.

Kommentar

Arbetet med att stödja enheterna i att ge varje person individuell hälso- och sjukvårdsbedömning har fortsatt. Kontroll har gjorts av att riskbedömning av fall, undernäring och trycksår har genomförts enligt gällande rutiner. I de fall risk har bedömts har åtgärder vidtagits. Arbetet med att ta fram former för lokal samverkan med landstinget och en överenskommelse om vård och omsorg för personer med demenssjukdom/kognitiv svikt och stöd till deras närstående pågår.

Äldreomsorgens beställarenhet och hemtjänstenheterna inom egen regi har beviljats medel under 2014 för fortsatt utveckling av multiprofessionellt arbetssätt med inriktning mot personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt i samarbete med landstingets primärvård. Arbetet har startat med en biståndshandläggare som projektledare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Berörda enheter (servicehus och vård- och omsorgsboende) ger varje person en individuell bedömning med fokus på ADL, funktionsbedömning och riskbedömning gällande fall, undernäring och trycksår samt årlig läkemedelsgenomgång och omvårdnad i livets slutskede enligt "Rutinerna för den äldres hälsa och välbefinnande".	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

5. Den enskilde har möjlighet att leva ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Antalet vräkningar minskar. Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats ökar.

Måluppfyllelse på samtliga indikatorer fastställda av kommunfullmäktige. Goda resultat kring relaterade frågor i stadens brukarundersökning.

Kommentar

Individ- och familjeomsorg

Under perioden maj-augusti har det inkommit sammanlagt 26 underrättelser om avhysning, varav 16 var från Kronofogdemyndigheten. De flesta av hushållen var ensamstående utan barn, men i 9 hushåll fanns det barn. I några av ärendena har avhysningen återkallats då hyresskulden reglerats av den enskilde eller genom ekonomiskt bistånd. Inga barnfamiljer har blivit avhysta. Antalet inkomna underrättelser om avhysning från Kronofogdemyndigheten har minskat under tertial 2 jämfört med tertial 1, då antalet var 33.

Målen gällande att personer som bor i försöks- och träningslägenhet ska ha ett fungerande boende uppnås delvis. Bäst resultat uppnås för personer aktuella inom socialpsykiatri.

Äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Vid hembesök, vårdplaneringar och telefonkontakter informeras äldre om olika stödinsatser

såsom fixartjänst, anhörigstöd, hjälpmedel, öppna mötesplatser m.m. Vid nyprövningar görs en individuell kvalitetsuppföljning för att följa upp den äldres upplevelser av de beviljade insatserna.

Biståndshandläggarna inom funktionsnedsättning utreder den enskildes behov med hjälp av DUR-verktyget vilket ger en omfattande kartläggning av den enskildes livssituation. Kartläggningen tydliggör den enskildes behov av stöd och service och utgör ett grundligt beslutsunderlag. Handläggarna informerar också om andra samhällsorgan och organisationer som erbjuder insatser eller stöd som kan stärka den enskilde i att leva som andra. Regelbundna samverkansmöten genomförs med företrädare för psykiatri och försäkringskassan samt internt med individ- och familjeomsorgens olika enheter för gemensamma lösningar avstöttet till den enskilde. Arbetet med uppsökande verksamhet till personer med psykisk funktionsnedsättning har påbörjats.

Hemtjänsten arbetar personcentrerat och enligt kvarboendepincipen samt är lyhörda för brukarnas intressen och förmågor. Detta möjliggör att brukarna kan stimuleras till att delta i olika aktiviteter/insatser i sin vardag utifrån tidigare intressen och dagsform.

Genomförandeplanerna ska genomsyras av ett vardagsrehabiliterande förhållningssätt, så att vem som än går till brukaren har information om vilka insatser eller delar av insatser som brukaren klarar på egen hand. Hemtjänsten förmedlar kontakter efter samtycke för de som behöver bostadsanpassning, hjälpmedel, träning, insatser från syn- och hörselkonsulent. Enheterna arbetar i team för demens och vissa enheter har även team med särskild kompetens kring äldre med psykiska sjukdomar.

På mötesplatserna för finskspråkiga seniorer och deras anhöriga/närstående erbjuds i samarbete med Sverige-Finska föreningen olika aktiviteter så som öppet café, rörelse, kulturaktiviteter och information. Mötesplatserna drivs tillsammans med Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltning.

Inom funktionsnedsättning samt inom socialpsykiatri arbetar man med att motivera den enskilde till olika aktiviteter. I genomförandeplanen formuleras mål som den enskilde har kring ökad delaktighet i samhället. Inom socialpsykiatri används metoden MI (motiverande samtal) i syfte att öka den enskildes delaktighet och självständighet samt IPS (Individual Placement and Support) för att brukare som önskar ska motiveras att gå vidare till studier, praktik eller arbete.

Anhörigstöd ges genom exempelvis gemensamma anhörigträffar och föreläsningar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Boendemiljön för den enskilde ska fortlöpande säkerställas inom förvaltningens verksamheter	2014-01-01	2014-12-31	
 I samband med nybyggnation ska förvaltningen beakta behovet av bostäder för personer med funktionsnedsättning	2014-01-01	2014-12-31	
 Förvaltningen ska informera om möjligheten till bostadsanpassning	2014-01-01	2014-12-31	
 Brukare på vård- och omsorgsboendena ska erbjudas regelbunden utevistelse	2014-01-01	2014-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet. Arbetet med att genomföra beslutade aktiviteter har pågått enligt planering. Årsmålen för indikatorerna bedöms kunna uppnås helt eller delvis. Framförallt sjukfrånvaromålet bedöms dock svårt att uppnå.

För att förtydliga och förstärka förvaltningen som en attraktiv arbetsgivare har ett projekt – Attraktiv Arbetsgivare – startat. Målet är att öka attraktionskraften både internt och externt, genom att få fler kvalificerade sökande till förvaltningen samt att behålla medarbetare. Medarbetarna ska vara stolta över och trivas på sitt arbete i stadsdelen och ha kraft och energi under hela sitt arbetsliv. Medborgarna ska känna sig trygga och få rätt stöd vid rätt tillfälle.

Kompetensutveckling

Förvaltningen fortsätter att stärka både ledarskapet och medarbetarskapet genom olika aktiviteter, såsom hållbar kommunikation för alla LSG-grupper. Förvaltningens chefer har fått ta del av stadens bemötandeverktyg, ett arbetssätt som kan användas på exempelvis APT. Som inspiration och för att öka kunskapen har ett seminarium hållits om employer branding, att bli en attraktiv arbetsgivare.

Förvaltningen deltog under Prideveckan i ett par olika seminarier, under rubrikerna ”HBTQ-frågor i äldreomsorgen, vad har gjorts och vad behöver göras” samt ”Frizoner och mötesplatser” där stadsdelens tre HBT-certifierade fritidsgårdar fick stå som goda exempel.

Den tredje omgången av utvecklingsprogrammet för biträdande chefer slutfördes under maj månad och cirka 45 personer har därmed genomgått utbildningen.

Inför sommaren har 695 ungdomar erbjudits sommarjobb i förvaltningen, varav 16 inom Vackra Stockholm. Ytterligare ett antal ungdomar från stadsdelen har erbjudits sommarjobb inom andra förvaltningar och bolag och totalt sett har 812 ungdomar från Enskede-Årsta-Vantör erbjudits sommarjobb i stadens regi. Av de som erbjöds sommarjobb i förvaltningen tillträdde 625 ungdomar sina anställningar. Av dessa var 328 från Rågsved/Hagsätra och 41 från Östberga, vilket har varit prioriterade områden. 15 av ungdomarna arbetade inom Vackra Stockholm. Ytterligare 117 ungdomar tillträdde sommarjobb i andra förvaltningar och bolag.

Jämställdhet och mångfald

Förvaltningen har en partssammansatt arbetsgrupp som förbereder och ger förslag i samband med genomförandet av jämställdhetsplanen och arbetet med jämställdhetsintegrering. Olika utbildningsinsatser pågår för medarbetare, chefer och för fackliga parter för att ge en grundläggande kunskap om jämställdhetsfrågor. Utvecklingsarbeten pågår exempelvis inom beställaravdelningen och inom individ- och familjeomsorg vuxna med syfte att säkerställa gott bemötande och jämställda beslut.

Arbetsmiljö och friskvård

I juni genomfördes årets mätning av den psykosociala arbetsmiljön. Resultaten kommer att diskuteras på APT-möten och handlingsplaner kommer att tas fram.

Förvaltningens friskvårdsprogram med möjlighet att välja friskvårdstimme eller friskvårdssubvention har uppmärksammats av drygt 1 100 av medarbetarna. Under augusti och september marknadsförs den nya friskvårdsportalen Wellnet extra mycket, för att alla medarbetare ska logga in och göra ett aktivt val. Valet står mellan 1 200 kr i friskvårdssubvention eller en friskvårdstimme per vecka, för den som är anställd mer än 50 %. Förvaltningen har tillsatt en partssammansatt arbetsgrupp som kommer att se över friskvårdsarbetet inför VP 2015.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi		606 st		600 st	5100	2014
 Aktivt Medskapandeindex		80		81	80	2014
 Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid		22,5 %		20 %	100 %	2014
 Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare		71 %		80 %	80 %	2014
 Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.		94 %		94 %	92 %	2014
 Sjukfrånvaro	7,1 %	6,5 %	6,5 %	5,5 %	4,4 %	Tertial 2 2014
Kommentar						
Förvaltningen bedriver verksamheter inom områden där sjukfrånvaron traditionellt är hög. Förvaltningen arbetar med ett flertal aktiviteter för att minska sjukfrånvaron, såsom tidiga insatser, riktade insatser till enheter med hög sjukfrånvaro samt månatliga uppföljningar. Arbetet med rehabilitering förstärks med ytterligare resurser.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna se över och utveckla stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Förvaltningens verksamheter är attraktiva arbetsplatser

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningen som arbetsplats är välfungerande och trivsamt samt har brukarna i fokus. Efterfrågade medarbetare kan rekryteras och behållas. Goda resultat uppnås i

medarbetarundersökningen och i relevanta brukarundersökningar. Måluppfyllelse på indikatorn om sjukfrånvaro och övriga indikatorer från kommunfullmäktige.

Kommentar

Nämnden bedömer att målet kommer att uppfyllas. Se kommentar under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ovan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla chefer ska uppmärksamma medarbetare som varit sjuka mer än 4 gånger de senaste 6 månaderna, eller varit sjuka mer än 15 dagar, med ett samtal	2014-01-01	2014-12-31	
 För att höja medvetandet om jämställdhets- och mångfaldsaspekter ska enheterna fortlöpande föra dialog om dessa frågor, inklusive lagen om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder	2014-01-01	2014-12-31	
 Höja kunskapsnivån om funktionsnedsattas situation i arbetslivet	2014-01-01	2014-12-31	
 Implementera funktionsnedsättningsaspekten i förvaltningens Jämställdhets- och mångfaldsplan	2014-01-01	2014-12-31	
 Utifrån skyddsronder, psykosociala enkäten och medarbetarundersökningen ska alla arbetsplatser ta fram handlingsplaner för att säkra en god arbetsmiljö	2014-01-01	2014-12-31	

Sjukfrånvaro

Regelbundna inventeringar görs för att undersöka vilka insatser som behövs för att minska sjukfrånvaron samt för att säkerställa stadens rehabiliteringsprocess. För att förhindra längre sjukskrivningar är det viktigt att i ett tidigt stadie se vilka åtgärder som kan göras för att medarbetaren ska kunna komma tillbaka i arbete. Sjukfrånvaron tas regelbundet upp på alla SG-möten samt på FG för diskussion om åtgärder och prioriteringar. Nära samarbete sker med Previa för att identifiera behov och kunna sätta in åtgärder i ett tidigt skede.

Inom avdelningen egen regi, med en stor andel av förvaltningens anställda och tidigare en sjukfrånvaro över genomsnittet, har sjukfrånvaron sjunkit och ligger idag på genomsnittet för förvaltningen. Sjukfrånvaron ökar dock totalt sett inom förvaltningen för rullande 12 månader och var per sista juli 7,1 %. Det är framförallt sjukskrivningar över 181 dagar som ökar.

Den korta sjukfrånvaron är kvar på en hög nivå, i nivå med förra året. Kvinnornas sjukfrånvaro uppgick till 7,4 % och männens till 4,4 %, vilket innebär en ökning för båda grupperna jämfört med tertial 1.

Av cirka 50 personer som varit sjukskrivna mer än 180 dagar är drygt hälften tillbaka i arbete, dock inte på heltid. Trenden är att man kommer tillbaka i arbete fortare men det tar längre tid att komma upp i full arbetstid.

För att förstärka arbetet med rehabilitering och arbetsmiljöfrågor förstärks personalavdelningen med ytterligare en hr-konsult.

Deltid till heltid

En inventering gjordes i början av året med ett utskick till 382 personer med deltidsanställning. Av de 204 som svarade önskade 84 personer utökning till heltid, varav en del med specifika önskemål. Förvaltningen bedömer att man kommer att nå årsmålet att erbjuda 20 % heltid, av de som har önskat detta.

KF:s inriktningsmål:

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål samt mål för verksamhetsområdena. Förvaltningen arbetar aktivt för att resurserna ska användas effektivt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Budgeten är i balans

 Uppfylls helt

Kommentar

För hela nämndens verksamhetsområde prognostiseras en budget i balans efter resultatöverföringar. Före resultatöverföringar prognostiseras ett underskott om 5,6 miljoner kronor.

Underskott återfinns inom individ- och familjeomsorg om 10,7 miljoner kronor, inom funktionsnedsättning om 3,3 miljoner kronor, inom äldreomsorg om 8,0 miljoner kronor och inom ekonomiskt bistånd med 0,3 miljoner kronor. Underskotten uppvägs av överskott inom övriga verksamhetsområden.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	99,93 %		100 %	100 %	Tertial 2 2014
	Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,3 %	99,8 %		100 %	100 %	Tertial 2 2014
	Nämndens prognossäkerhet T2		0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2014

Nämndmål:

Verksamheterna ryms inom tilldelad budget

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter ryms inom tilldelad budget.

Kommentar

Ekonomisk uppföljning

Prognosen per augusti visar för hela nämndens verksamhetsområde en budget i balans efter resultatöverföringar. Före resultatöverföringar prognosticeras ett underskott om 5,6 miljoner kronor. Resultatenheterna prognostiserar ett underskott om 5,6 miljoner kronor.

Underskott prognosticeras inom individ- och familjeomsorg om 10,7 miljoner kronor, inom funktionsnedsättning om 3,3 miljoner kronor, inom äldreomsorg om 8,0 miljoner kronor och inom ekonomiskt bistånd med 0,3 miljoner kronor. Underskotten uppvägs av överskott inom övriga verksamhetsområden. Totalt prognosticeras resultatenheterna underskott om 5,6 miljoner kronor.

Verksamhet, netto mnkr	Budget*	Bokfört 31/08	%	Prognos årsutfall	Avvikelse före resultatfond	Förändr. resultatfond**	Prognos T2 efter resultatfond	Prognos T1
Nämnd och administration	46,8	30,3	64,7 %	45,2	1,6		1,6	0,4
Individ- och familjeomsorg	221,7	150,9	68,1 %	232,3	-10,6	-0,1	-10,7	-0,4
<i>varav socialpsykiatri</i>	<i>60,6</i>	<i>39,7</i>	<i>65,5 %</i>	<i>62,4</i>	<i>-1,8</i>	<i>-0,1</i>	<i>-1,9</i>	<i>-0,4</i>
Stadsmiljö	26,3	14,5	55,1 %	24,1	1,8		1,8	1,0
<i>varav räntor, avskrivningar</i>	<i>4,9</i>	<i>3,2</i>	<i>65,3 %</i>	<i>4,9</i>	<i>0,0</i>		<i>0,0</i>	<i>-0,7</i>
Förskola	515,7	328,3	63,7 %	506,9	8,8	3,7	12,5	10
Äldreomsorg	777,3	530,1	68,2 %	789,1	-11,8	3,8	-8,0	-5,8
Funktionsnedsättning	354	232,5	65,7 %	355,5	-1,5	-1,8	-3,3	-6,2
Fritid och kultur	44,5	26,5	59,6 %	38,8	5,7		5,7	0,0
Arbetsmarknadsåtgärder	10,4	7,0	67,3 %	9,7	0,7		0,7	0,0
Ekonomiskt bistånd	158,3	103,6	65,4 %	158,6	-0,3		-0,3	0,0
<i>varav handläggning</i>	<i>33,9</i>	<i>21,8</i>	<i>64,3 %</i>	<i>33,9</i>	<i>0,0</i>		<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0 %	0,0	0,0		0,0	0,0
Summa	2 155,0	1 423,8	66,1 %	2 160,2	-5,6	5,6	0,0	-1,0
Investeringar parker	19,2	6,5	33,9 %	19,2	0,0		0,0	0,0
Investeringar inventarier	2,7	0,8	29,6 %	2,7	0,0		0,0	0,0
Investeringar	21,9	7,3	33,3 %	21,9	0,0		0,0	0,0
*Budget inkl förväntade prestationer och budgetjusteringar.								
**(+) enheterna har underskott och hämtar från fonden, nämndens resultat ökar. (-) enheterna har överskott och lämnar till fonden, nämndens resultat minskar.								

Riktvärdet för augusti är 66,7 procent. I ovanstående kolumn med procentandel bokförda värden i förhållande till budget, ingår periodiserade kostnader och intäkter med netto 46,3 miljoner kronor avseende drift och 0,8 miljoner kronor avseende investeringar. Detta beror till största del på eftersläpning i bokföring av framför allt vård- och omsorgsfakturor. Intäkter periodiseras i huvudsak för erhållna projektmedel som ännu inte förbrukats.

I budgeten ingår förväntade prestationer med 29,9 miljoner kronor och budgetjusteringar med 0,4 miljoner kronor.

Uppföljning av driftbudget

Administration

Administrationen beräknar ett överskott på 1,6 miljoner kronor, beroende på vakanta tjänster samt återbetalning av tidigare inbetald moms.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen prognostiserar en underskott efter resultatöverföring motsvarande 10,7 miljoner kronor. Av underskottet avser 10,7 miljoner kronor avdelningen för barn och unga, detta är en ökning med 3,6 miljoner kronor i jämförelse med prognosen för juli.

För barn och unga har insatserna i maj-aug ökat markant och ligger över budgeterade nivåer. Prognosen förutsätter att en minskning av kostnaderna för insatser kan uppnås. Kostnaderna har även ökat jämfört med 2013 för verksamheter som ersätts via arvoden och omkostnadsersättningar såsom kontaktfamiljer/kontaktpersoner, familjehem och jourhem. Däremot har antalet vård dygn minskat i jämförelse med samma period 2013 men kostnaden per vård dygn har ökat, främst för placeringar på HVB-hem och i jourhem. Av insatser för cirka 140 ungdomar står 16 ungdomar för 50 % av kostnaderna för externa vårdkostnader. Under våren och försommaren har även ett ökande antal asylsökande ungdomar utretts på enheten.

Den prognos som gjordes i april 2014 grundades på bedömningen att ett visst antal då pågående placeringar skulle kunna avslutas. På grund av strukturella problem, många nya inkommande ärenden samt de vakanser bland socialsekreterare och chefer som uppstått under våren och försommaren, har avslut av dessa placeringar inte genomförts enligt plan. Arbete med att skapa struktur och systematik pågår samt tätare uppföljning av insatser. Rekrutering av socialsekreterare pågår och till årsskiftet 2014/2015 bedöms alla tjänster vara tillsatta.

Avdelningen för vuxna prognostiserar ett överskott motsvarande 1,9 miljoner kronor. Detta beror främst på vakanta tjänster och ej tillsatta vikarier för tillfälligt föräldralediga inom både öppenvården och utredningsenheten. Från och med maj har antalet vård dygn för olika typer av stödboenden minskat vilket kan delvis förklaras av att några fått egna kontrakt.

Nedanstående tabell redovisar beslutade samt intecknade vård dygn för missbruk exkl. härbärgen. Snittet under 2013 låg på 2 582 vård dygn per månad. Tabellen redovisar även antal vård dygn inom barn och unga omvandlat till helårsplatser exklusive vård dygn på Migrationsverkens boenden.

I tabellen redovisas också i procent hur mycket av den externa vårdbudgeten som är intecknad, med nuvarande beslut samt prognostiserade beslut för nu aktuella ärenden.

Nyckeltal	Snitt 2013	Budget 2014	Jan-Apr	Maj	Jun	Jul	Aug
Vuxen missbruk							
Vård dygn (antal totalt)	2 582		2 881	2 775	2 606	2 679	2 475
Intecknad vårdbudget			46 %	55 %	74 %	74 %	82 %

Nyckeltal	Snitt 2013	Budget 2014	Jan-Apr	Maj	Jun	Jul	Aug
Barn och unga							
Helårsplatser (samtliga vårddygner)		52,1	50,5	63,7	68	64,3	63,1
Intecknad vårdbudget			69 %	79 %	112 %	112 %	126 %

Från och med maj månad har antalet helårsplatser inom Barn och unga ökat vilket främst utgörs av SIS-placeringar, HVB-placeringar och jourplaceringar.

Socialpsykiatri

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott motsvarande 1,9 miljoner kronor, en försämring med 1,2 miljoner kronor jämfört med prognosen i juli månad. Det har tillkommit flera nya personer med behov av kostsamma insatser. Flera ärenden har överförts internt, så att rätt kostnader ska belasta rätt verksamhetsområde. Det är främst hemtjänsten och HVB-boenden som ökat. Arbete pågår med att följa upp och se över insatserna.

Nyckeltal	Snitt 2013	Jan-Apr	Maj	Jun	Jul	Aug
Bostad med särskild service	27	29	29	28	28	28
Stödboende och försökslägenhet	31	34	36	38	39	40
Boendestöd						
Antal beslutade timmar	2 063	2 197	2 284	2 310	2 358	2 388
Antal personer	211	223	230	234	232	237
Sysselsättning						
Antal beslutade timmar	284	283	316	251	231	247
Antal personer	102	108	111	114	104	111

Stadsmiljö

Stadsmiljö beräknar en budget i balans. På grund av befarade underskott inom andra verksamheter hålls 1,8 miljoner kronor i reserv.

Förskola

Förvaltningen beräknar ett överskott efter resultatöverföring med 12,5 miljoner kronor. Överskottet består i huvudsak av medel som reserverats i budget 2014 för oförutsedda händelser samt beräknad tilldelning av barnomsorgsgarantimedel. Resultatenheterna prognostiserar att använda 3,7 miljoner kronor ur resultatfonderna. Ersättning för barnomsorgsgarantin förväntas bli 3,7 miljoner kronor.

Nyckeltal	Snitt 2013	Budget 2014	Jan-Apr	Maj	Jun	Jul*	Aug
Antal barn	3 644	3 735	3 791	3 812	3 644	3 428	3558
Antal avdelningar	237		236	236	236	236	233
Antal nya avd.**	1						
Gruppstorlek, snitt							
1-3 år	13,7		14,3	14,4	14,4	*	13,4
4-5 år	16,6		17,3	17,1	16,8	*	18,4
Övriga	16,5		16,7	16,9	16,5	*	16,4
Snitt samtliga avd.	15,6	16,0	16,3	16,1	15,9	*	15,4
Antal barn per anställd	4,9	4,9	5,1	5,0	4,9	*	4,9
Andel förskollärare, %	36,3	38	35,6	35,7	35,8	35,8	36,2
Antal vårdnadsbidrag	90		91	102	108	i.u.	101
Uppfylls garantin	Ja		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
* Delningstalet för juli är inte jämförbart med övriga månader pga att 5-åringar har slutat under sommaren (främst Juli) och 1-åringaroftast börjar först i augusti.							
** Nya avdelningar: Sedan juni har avd Vättersparken (enhet Årsta 3), avd Ramviksvägen 211 (enhet Blåsut) och enavdelning på fsk Ripsav 44 (enhet Örby) lagts ner.							

Förvaltningen bedömer att barnomsorgsgarantin kommer att uppfyllas under året. För närvarande är det följande antal barn i kö som har garantitid och där plats ännu inte erbjudits: oktober: 6, november: 40, december: 28, januari: 250. Lokalöversyn sker kontinuerligt och behovet bedöms kunna tillgodoses inom stadsdelen.

Äldreomsorg

Verksamheten beräknar ett underskott om 8,0 miljoner kronor efter resultatöverföring, vilket är en ökning i jämförelse med föregående månadsprognos med 3,8 mnkr. Före resultatöverföring prognostiseras ett underskott om 11,8 miljoner kronor. Resultatenheterna och intraprenaderna prognostiserar underskott och beräknar att minska sina fonder med cirka 3,8 miljoner kronor.

Prognosen tar hänsyn till att nämnden kommer att kompenseras för extra kostnader i samband med införandet av det nya ersättnings-systemet inom hemtjänsten. Placeringar på vård- och omsorgs-boenden samt servicehus beräknas återgå till samma nivå som i juni de kommande månaderna, d.v.s. 12 placeringar över den budgeterade nivån (se tabell nedan). Timmar att utföras inom hemtjänsten antas minska med drygt 1 000 timmar per månad från och med september. Det gäller timmar inom ramen för biståndsbeslutet (se tabell nedan). Den tillfälliga förstärkningen med tre biståndshandläggare, varav en tjänst för att säkra avgiftshanteringen för de äldre, som gjordes i början året, föreslås permanentas. Utökningen behövs för att ge en

rimlig arbetsbelastning men också för att underlätta kvalitetssäkring av utredningar och uppföljning av beslut. Den viktigaste åtgärden för att minska underskottet är tätare uppföljning och omprövning av beslut.

Hittills i år har beställaren belastats med ca 2,4 miljoner kronor för tomgångshyror, av dessa avser ca 1,9 miljoner kronor tomma lägenheter inom servicehusen. I prognosen för helåret ingår tomgångshyror med ca 3,7 miljoner kronor.

Utförarenheternas underskott återfinns i huvudsak inom hemtjänsten och beror på att utförda insatser av hemtjänst har minskat samt att enheterna har haft extra administrativa kostnader förknippade med införandet av det nya ersättningsystemet.

Arbetsorganisation och schema ses över inom de enheter som har underskott.

Hemtjänstenheterna samarbetar i ett kollegialt lärande för att se vad de enheter som gör överskott har för positiva insatser/arbetsätt.

Nyckeltal	Snitt 2013	Budget 2014	Jan-Apr	Maj	Jun	Jul	Aug
Antal personer							
särskilt boende	625	605	612	603	605	613	609
hemtjänst	1 606	1 630					
servicehus	298	295	298	306	307	306	306
Antal beviljade timmar							
servicehus	24 548	23 378	23 634	24 394	24 652	24 820	25 073
hemtjänst, dagtimmar*			51 086	52 039	49 532	51 592	50 109
hemtjänst, nattbesök*			4 823	4 364	4 281	4 621	4 457
*Utförda hemtjänstinsatser inom bevakningsgränsen							

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Ett underskott efter resultatöverföring om 3,3 miljoner kronor prognostiseras, vilket är en minskning i jämförelse med föregående månadsprognos med 2,5 mnkr. Före resultatöverföring är underskottet 1,5 mnkr. Ett överskott om 1,8 miljoner kronor prognostiseras för utförarenheterna.

Underskottet finns inom beställarenheten och beror på att den fasta delen av budgettilldelningen som ska täcka kostnader för insatser enligt socialtjänstlagen prognostiserar underskott. Sedan januari har ca 25 nya personer med behov av insatser tillkommit som i huvudsak belastar det fasta anslaget.

Inom prestationsrelaterade insatser har vissa privata utförare inte anslutit sig till valfrihetssystemet och därmed inte accepterat LSS-pengen som fastställts av staden. Det medför att vissa enskilda avtal ger högre kostnader jämfört med tilldelad budget.

Nyckeltal	Snitt 2013	Budget 2014	Jan-Apr	Maj	Jun	Jul	Aug
Antal personer							
Dag-/Daglig verksamhet	260	277	268	266	263	263	282
Korttidsvistelse, barn	55	60	60	58	57	55	60
Bostad med särskild service, vuxna	125	133	130	132	131	134	134

Fritid och kultur

Förvaltningen beräknar ett överskott med 5,7 miljoner kronor varav 2,7 miljoner kronor avsattes i budget 2014 för att täcka andra verksamheters eventuella underskott. Resterande överskott beror på flera längre vakanser under året, överskott inom sommarverksamheten för bland annat transporter samt för- respektive efterarbete. Vissa kulturaktiviteter och evenemang samt viss lönekostnad i område Östberga har betalats med projektmedel. Prognosen inkluderar 1,3 miljoner kronor som nämnden erhållit för sommarverksamhet vilket är 0,7 miljoner mer än vad som beräknades i budget.

Ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 0,3 miljoner kronor. Utbetalningen för perioden juni-augusti har minskat något i jämförelse med tidigare månader men i snitt för hela året ligger utbetalningen över den budgeterade nivån. Bistånd till tillfälliga boenden såsom hotell, vandrarhem och härbärge, har ökat med 2,2 miljoner kronor, jämfört med samma period 2013. För att minska boendekostnaderna har en socialsekreterare avdelats för särskilt arbeta med de klienter som är bostadslösa. Genom det ökade stödet och genom tätare uppföljningar bedömer förvaltningen att kostnaderna för akut boende skall kunna minskas ytterligare. Arbeta med sjukskrivna klienter är ett långsiktigt arbete men förvaltningen bedömer att även detta på sikt ska leda till minskade kostnader.

Prognosen förutsätter att kostnaderna utbetalt bistånd för de kommande månaderna minskar i samma omfattning som det gjort de senaste 3 månaderna.

Nyckeltal	Snitt 2013	Jan-Apr	Maj	Jun	Jul	Aug prel
Antal bidragshushåll	1 294	1 325	1 362	1 335	1 298	1 285
Antal arbetslösa utan A-kassa	541	508	519	473	445	439
Antal socialmed./rehab	245	276	296	288	278	270
Antal sjukskrivna 0-klassad	292	301	323	318	317	306
Antal ungdomar under 25 år	138	130	133	129	124	116
Utbetalt bidrag mnkr	11,1	11,4	11,8	11,7	11,3	10,9

Nyckeltal	Snitt 2013	Jan-Apr	Maj	Jun	Jul	Aug prel
Utbetalt bidrag för boendekostnad, mnkr	0,6	0,8	0,9	1,1	0,9	0,7
Medelbidrag, kronor	8 550	8 582	8 664	8 764	8 706	8 482

Arbetsmarknadsåtgärder

Prognosen för arbetsmarknadsåtgärder visar ett överskott motsvarande 0,7 miljoner kronor vilket främst beror på lägre kostnader för ferieungdomar än budgeterat. Förvaltningen har beviljats 4,3 miljoner kronor för ferieungdomar inom ramen för Söderortsvisionen.

Resultaträkning

Jämförelse av kostnader och intäkter med föregående år

Resultaträkning	2014-08-31	2013-08-31
Intäkter		
Försäljning och hyror	-116,5	-98,4
Taxor och avgifter	-44	-42,8
Bidrag	-80,2	-91,6
Totala intäkter	-240,7	-232,8
Kostnader		
Direkta verksamhetskostnader	696,3	686,3
<i>Varav lämnade bidrag</i>	<i>129,9</i>	<i>126,4</i>
<i>Varav köp av huvudverksamhet</i>	<i>561,8</i>	<i>559,6</i>
Personalkostnader	732,5	708,9
Övriga verksamhetskostnader	176,5	172,9
<i>Varav lokal- och fastighetskostnader</i>	<i>131,7</i>	<i>127,8</i>
Övriga kostnader	58,3	55,1
Övriga finansiella intäkter och kostnader	0,9	0,9
Totalt kostnader	1 664,5	1 624,2
Resultat	1 423,8	1 391,3

Taxor, avgifter och bidrag

Intäkterna har under 2014 ökat jämfört med samma period föregående år. Detta beror dels på högre hyresintäkter men också på ökad försäljning av verksamhet inom framför allt äldreomsorgen. Det minskade bidraget utgörs av lägre ersättning från Försäkringskassan. Taxor och avgifter har ökat till följd av fler personer med omsorg samt uppräknings av löner och pensioner.

Direkta verksamhetskostnader

De största direkta verksamhetskostnaderna utgörs av köp av enstaka platser samt lämnade bidrag. Ökningen i kostnad jämfört med samma period föregående år beror på att priserna på enstaka platser gått upp samt att stadsdelen har fler hushåll med behov av bland annat försörjningsstöd samt att ersättningen till dessa är något högre.

Personalkostnader

Personalkostnaderna har ökat på grund av årets lönerrevision, samt att verksamheten vid Enskede Nya Servicehus från och med hösten 2013 återtagits i kommunal regi.

Övriga verksamhetskostnader

De enskilt största kostnaderna utgörs av fastighetsomkostnader, dvs hyror, el och löpande underhåll, och IT-kostnader. Kostnaden för fastighet är högre än föregående år tack vare marknadens hyresjusteringar, övriga omkostnader ligger i samma nivå som tidigare år. Kostnaderna för IT-kommunikation som faktureras från stadsledningskontoret har ökat.

Övriga kostnader

Övriga kostnader har ökat under 2014. Framförallt är det transportkostnader och kostnader för IT-systemen som faktureras från stadsledningskontoret som ökat men även kostnad för inhyrd personal har ökat.

Finansiella intäkter och kostnader

I denna post ingår alla ränteintäkter och räntekostnader. Räntekostnaderna är något högre jämfört med samma period föregående år.

Delårsbokslut

Bokslutet visar ett periodiserat utfall till och med 31 augusti före resultatöverföringar. Delårsbudgeten är beräknad som 8/12 av årsbudgeten. Beräknade prestations- och omslutningsförändringar ingår i budgeten.

Mnkr	Budget 2014	Delårsbudget 31/8 2014	Utfall 31/8 2014	Differens
Anslag för nämndens verksamhet	2 154,6	1 436,4	1 423,8	12,6
Kostnader	2 488,2	1 658,8	1 664,9	-6,1
Intäkter	-333,6	-222,4	-241,1	18,7
Investeringar	21,9	14,6	7,3	7,3
Utgifter	21,9	14,6	7,3	7,3
Inkomster	0	0	0	0

Delårsbokslutet visar ett överskott om 12,6 miljoner kronor för perioden januari till och med augusti. Prognosen för årsutfallet visar en budget i balans. Differensen beror på att kostnaderna förväntas öka under sista tertialet i jämförelse med utfallet hittills. Inom funktionsnedsättning förväntas kostnaderna öka med ca 4 miljoner kronor under hösten på grund av att fler personer med omsorgsbehov har tillkommit andra halvåret. Kostnaderna

inom individ och familjeomsorg och socialpsykiatri förväntas ligga cirka 5,0 respektive 1,5 miljoner kronor högre under hösten än vad som hittills bokförts, vilket beror på ett ökat antal ärenden de senaste månaderna. Inom förskolan kommer kostnaderna att öka under andra halvåret med cirka 4 miljoner kronor, i huvudsak på grund av åtgärder i lokaler.

Förvaltningen föreslår nämnden att besluta om beloppsgräns för periodiseringar (interimsbokföring), till ett belopp på 20 000 kr och mer. Det betyder att alla poster på 20 000 kronor och mer ska periodiseras vid tertial- och årsbokslut.

Resultatenheter

Nedanstående tabell visar resultatenheternas prognoser samt beräknad fond till 2015. Samtliga resultatenheter redovisas närmare i bilaga 1.

Resultatenheterna (mnkr)	Prognos 2014*	Fond till 2015
Socialpsykiatri	0,1	1,3
Snösätra förskolor	0,0	0,5
Rågsved 1 förskolor	-0,6	2,6
Rågsved 2 förskolor	-0,8	1,9
Örby förskolor	-0,8	1,3
Högdalens förskolor	-0,2	0,3
Hagsätra 2 förskolor	-0,4	1,6
Dalens förskolor	0,0	0,2
Årsta 2 förskolor	0,0	0,4
Enskede Gårds förskolor	0,0	0,9
Östberga förskolor	-0,9	1,3
Blåsuts förskolor	0,0	1,2
Årsta 3 förskolor	0,0	0,8
Stureby förskolor	0,0	0,6
Årsta hemtjänst	-1,2	-1,8
Enskede hemtjänst	-1,6	2,0
Stureby hemtjänst	-1,2	-0,4
Bandhagen-Högdalen hemtjänst	-0,9	2,6
Stureby VoB	1,4	2,1
Mårtensgården VoB	0,4	0,4
Rågsveds servicehus	0,0	3,5
Enskede nya servicehus	-1,0	-1,0
Kostenheten	0,2	0,1
Gruppbestäder E-Å-V	1,0	3,8
Assistansenheten	0,8	5,7
Summa	-5,6	32,1

Flertalet av förskolorna och äldreomsorgens enheter beräknar minska sina fonder medan enheterna inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri samt några enheter inom äldreomsorg ökar sina fonder. Enheterna beräknar att föra över ett underskott om 5,6 miljoner kronor och prognosen är att resultatfonden minskar från 37,7 till 32,1 miljoner kronor.

Investeringar

Medel för stadsmiljöinvesteringar kommer att förbrukas enligt budget.

Investeringsprojekt, stadsmiljö	Budget	Bokfört 31/08	Prognos T2
Dalen	2,3	0,0	2,3
Triangelparken, G:a Enskede	3,0	2,2	3,0
Parkplan	1,4	0,0	1,4
Egna parkinvesteringsmedel	3,7	0,8	3,7
Tillgänglighet bollplaner	0,1	0,0	0,1
TG motorikbana Rågsved	0,9	0,5	0,9
TG lekparker utrustning	0,5	0,4	0,5
TG lätt avhjälpta hinder	0,5	0,0	0,5
TG Bandängens parklek	0,4	0,7	0,4
TG14 Utegymp	0,4	0,0	0,4
TG14 Parkvägar	2,0	0,0	2,0
TG14 Trappor	2,0	0,1	2,0
TG14 Lekplatser	2,0	1,7	2,0
Summa	19,2	6,5	19,2

Dalen: Arbetet sker i samarbete med Trafikkontoret. Startmöte och uppstart av byggnation sker i september.

Triangelparken, G:a Enskede: Arbetet sker i samarbete med Trafikkontoret. Arbetet med upprustningen har startat och slutförs under hösten.

Parkplan: Arbetet sker i samarbete med Trafikkontoret. Sedan årsskiftet har två medborgardialoger och fjorton referensgruppsmöten hållits. Samverkan fortsätter med stadsmuseet, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret.

Egna parkinvesteringsmedel: Investeringar har gjorts bland annat i form av en ny delad vattenledning i Bandängen, mellan djurstallar och spolpost och i Vårflodsparken har sandfilter och utjämnings tank införskaffats.

Tillgänglighet bollplaner: Upprustning av belysningen på bollplaner görs med kvarvarande medel.

Tillgänglighetsinvesteringar, medel överförda från 2013 (TG)

- Motorikbana Rågsved: Första delen är färdigställd och arbetet fortgår med att utveckla Rågdalens parklek till att bli en plats för pedagogisk lek, särskilt inriktad för barn med

motoriska och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

- Lekparker utrustning: Fjädern har rustats upp och ett klätternät har monterats upp.
- Lätt avhjälpna hinder: Tillgänglighetsanpassning av bänkar har skett, bland annat med byte av armstöd på bänkar i Årsta. Boulebanan Stamparken har tillgänglighetsanpassats.
- Bandängens parklek: Programarbetet har startat.

Tillgänglighetsinvesteringar, nya medel för 2014 (TG14)

- Utegym: Arbetet startar under hösten.
- Parkvägar: Arbetet startar under hösten.
- Trappor: Arbetet med att sätta prioriteringsgrad på de kvarvarande restaureringsarbetena för trappor har påbörjats. Stadsdelen har totalt 197 trappor fördelat på 78 i Årsta, 40 i Enskede och 79 i Vantör. Totalt beräknas det återstående upprustningsbehovet till ca 3,5 miljoner.
- Lekplatser: Arbetena med lekplatsen Siljansparken är avslutade. Mindre lekplatsupprustningar har bl.a. skett i Stamparken, Margaretaparken, Dalbotten, Blåsutvägen och Blåsutparken. Ommålningsarbeten av lekutrustning har utförts i Vantör och Enskede. I Enskede är arbetet avslutat. Triangelparken har påbörjats och Dalenparken ska påbörjas under hösten.

Investeringsbudgeten för inventarier har minskat och beräknas för närvarande förbrukas enligt budget. Investeringarna redovisas i bilaga 1.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ej aktuellt för stadsdelsnämnden.

Betydande projekt som inte är investeringar

Ej aktuellt för stadsdelsnämnden.

Omslutningsförändringar

Ökade omslutningsförändringar föreslås med ytterligare 29,4 miljoner kronor. Det avser ökade intäkter inom administration, individ- och familjeomsorg, förskola, äldreomsorg, arbetsmarknadsåtgärder och ekonomiskt bistånd. Orsakerna är projektmedel, sålda tjänster till andra förvaltningar, samt mer startbidrag och vårdnadsbidrag inom förskolan. Förändringarna redovisas i bilaga 1.

Budgetjusteringar

I bilaga 1 redovisas budgetjusteringar på totalt 0,4 miljoner kronor avseende idéburen stadsförbättring. Budgetjusteringen gäller ansökan för projektet "Nya rörelser i stadens uterum", se bilaga.

Medel för lokaländamål

Medel för lokaländamål redovisas i bilaga 1.

Stimulansmedel begärs hos kommunstyrelsen med 3,2 miljoner kronor för utbyggnad av

förskolelokaler avseende Skagergsvägen 38-40, Enskede Gård 1:1.

Analys av balansräkning

Balansräkning		
Tillgångar, mnkr	31/8 2013	31/8 2014
Kundfordringar, bl.a. hemtjänst- och barnomsorgsavgifter	31,1	20,9
Diverse kortfristiga fordringar	77,9	73,8
Förutbetalda kostnader (bl. a. hyror) och upplupna intäkter	37,1	46,3
Likvida medel, klientmedel och förskottskassa	0,2	0,2
Summa omsättningstillgångar	146,3	141,2
Anläggningstillgångar	74,7	85,0
Summa tillgångar	221,0	226,2
Skulder och eget kapital, mnkr	31/8 2013	31/8 2014
Leverantörsskulder	39,7	52,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	106,4	98,8
Diverse kortfristiga skulder	0,3	0,4
Summa skulder	146,4	151,8
Eget kapital	74,6	74,4
Summa skulder och eget kapital	221,0	226,2

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 5,2 miljoner kronor under perioden sedan 31 augusti 2013.

Tillgångar

Kundfordringar har minskat med 10,2 miljoner kronor. Detta beror på att vissa projekt hann faktureras innan föregående bokslut och ligger nu uppbokade som upplupna intäkter. Därför har de upplupna intäkterna också ökat med motsvarande summa. Diverse kortfristiga fordringar har minskat med 4,1 miljoner kronor till största delen på grund av minskade fordringar på staten för assistanstimmar. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat med 9,2 miljoner kronor, se förklaring ovan på minskade kundfordringar. Likvida medel har inte förändrats under perioden. Anläggningstillgångar har ökat med 10,3 miljoner kronor som en följd av ökade satsningar inom parkmiljö.

Skulder och eget kapital

Leverantörsskulder har ökat med 12,9 miljoner kronor vilket främst beror på att många leverantörer hann skicka fakturor så att de kunde bokföras före 31 augusti. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har minskat med 7,6 miljoner kronor, vilket beror på att fler fakturor hann behandlas, som ovan. Diverse kortfristiga skulder har ökat med 0,1 miljoner kronor. Eget kapital har minskat med 0,2 miljoner kronor som en följd av förändringarna i

balansräkningen. Eget kapital för en stadsdelsförvaltning har inte samma innebörd som eget kapital i ett vanligt företag.

Övrigt

Inget övrigt att redovisa

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

● Uppfylls helt

Kommentar

Helena

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål kommer att uppnås. Förvaltningen arbetar för att resurserna ska utnyttjas effektivt, exempelvis genom kontinuerligt arbete med att se över de administrativa kostnaderna och med att effektivisera lokalutnyttjandet samt med att se över olika avtalskonstruktioner, följsamheten till olika riktlinjer, personalbemanningen och sjukfrånvaron. Samarbetet med andra stadsdelar exempelvis i form av olika kompetenscentrum utvecklas. Ett led i att ytterligare höja effektiviteten i verksamheterna och kvaliteten i tjänsterna till brukarna är det fortsatta arbetet med resultatbaserad styrning och användningen av metoden lean i organisationen.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Administrationens andel av de totala kostnaderna		3,51 %		3,6 %	minska	2014
■ Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen		5 st		5 st	tas fram av nämnden	2014
Kommentar						
Endast två verksamheter har lämnat in bidrag till kvalitetsutmärkelsen vilket gör att årsmålet inte kommer att uppnås. Förvaltningen arbetar för ett systematiskt kvalitetsarbete samt för att stimulera enheterna till att delta i kvalitetsutmärkelsen.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Formulera nämndindikatorer som mäter effektivitet för respektive verksamhet	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Kommunstyrelsen ska i samverkan med servicenämnden, stadsdelsnämnderna se över riktlinjerna för vårdnadsbidrag	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Servicenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna införa central avgiftshantering för bland annat förskola	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna och de fristående förskolorna införa den	2014-01-01	2014-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
nya gemensamma ingången till den gemensamma förskolekön och de fristående förskolornas köer			
 Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen se över riktlinjerna för barnomsorg på obekvämt arbetstid	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Förvaltningens resurser utnyttjas effektivt

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Verksamheterna ryms inom tilldelad budget. Befintliga resurser används optimalt och avtal följs upp systematiskt. Invånarna får största möjliga nytta för sina skattepengar. Rätt insatser ges i rätt tid och rätt mängd. Administrationens andel av de totala kostnaderna minskar jämfört med föregående år. Förvaltningen kännetecknas av en kultur där ständiga förbättringar är en del av arbetet. Samarbete sker med andra nämnder för att öka effektiviteten.

Kommentar

Förvaltningen bedömer att målet kommer att uppfyllas. Se kommentar under kommunfullmäktiges mål ovan.

Synpunkter och klagomål

Stadsmiljö

Under perioden har 698 synpunkter och klagomål inkommit genom Trafik Stockholm (439) och Synpunktsportalen (259). Totalt sett sedan årsskiftet har 1066 synpunkter och klagomål inkommit genom Trafik Stockholm (657) och Synpunktsportalen (409).

Jämfört med samma period föregående år är siffrorna i det närmaste identiska (700 synpunkter lämnades då in genom Trafik Stockholm, Synpunktsportalen var ännu ej i drift.)

En stor del av dessa handlar om synpunkter på parkdrift, tömning av papperskorgar, nedskräpning och träd som skymmer sikt. Men det dessvärre är inte möjligt att göra en sortering i Synpunktsportalen så att enbart de synpunkter och klagomål som hanteras av stadsdelsförvaltningen syns. Istället är det här en total bild för hela stadsdelen som även innefattar exempelvis delar av vägunderhåll, torg, skadedjur och klotter vilket faller under Trafikkontorets ansvar. Därtill är kategoriseringarna inte desamma i de två systemen. En mycket stor del av ärendena i Synpunktsportalen faller dessutom under kategorin ”övrigt”.

Övriga anmälningar har utgjort frågor, önskemål och även beröm. Nämndens upphandlade entreprenörer får dessa felanmälningar och förvaltningen går också igenom dem för att följa upp entreprenören. En upphandlad entreprenör har haft vissa igångsättningssvårigheter som kan ha bidragit till vissa av anmälningarna. Dessa ska nu vara uppklarade.

En stor del av inrapporteringarna kommer numera genom stadens mobilapplikation som kan

antas ha ökat möjligheten för invånarna att rapportera fel och synpunkter direkt.

Förskola och fritid

Sedan årsskiftet har 102 synpunkter/klagomål inkommit till avdelningen förskola och fritid. Endast ett av dem rörde fritiden och inget handlade om fältverksamheten. De flesta klagomålen rörde bemötande (25), den fysiska miljön (12), kompetens (11) och ”annat” (25).

Individ- och familjeomsorg vuxna

Sammanlagt har 49 klagomål/synpunkter inkommit under perioden januari-augusti, 23 handlade om bemötande, nio om tillgänglighet, ett om kompetens, fem om brister i information, fem om utebliven/försenad insats, ett om felaktigt utförd insats och fem om annat. Ett klagomål kan omfatta flera kategorier.

31 klagomål/synpunkter har kommit från brukare. Återkoppling har gjorts i samtliga fall till den som klagat, per telefon, mail eller brev, framförallt beroende på om personen kunnat nås per telefon. I en av arbetsgrupperna har enhetschefen återkopplat i samtliga fall. Enhetscheferna har haft samtal med den anställde som varit berörd av klagomålet/synpunkten och vid behov har man haft särskilda samtal gällande bemötande. I något fall har klagomålet lett till byte av handläggare, i två ärenden har en enhetschef gjort en särskild granskning av ärendena. Ett beröm har inkommit gällande bra samarbete med handläggaren.

Beställaravdelningen

Totalt har 11 klagomål inkommit till beställaravdelningen under perioden januari-augusti 2014. Åtta klagomål handlade om brister i information, tre om tillgänglighet, två om bemötande och två om snabbare handläggning. En persons synpunkter kan omfatta flera kategorier. De åtgärder som vidtagits är säkring av de rutiner som tillämpas gällande kommunikation mellan övriga handläggare vid kollegors frånvaro. Rutinerna som tillämpas har säkrats ytterligare genom gemensam genomgång och prioritering av arbetsuppgifterna. Detta sker i samråd med ledningen.

Klagomålen gällande snabbare handläggning har inte föranlett någon åtgärd då det konstaterades efter samtal med berörda handläggare att utredning och beslut handlagts skyndsamt i enlighet med förvaltningslagen.

Dessutom har fem beröm lämnats avseende nöjdhet med handläggarnas bemötande, information samt handläggningen av närståendes ärende.

Totalt har dessutom 25 klagomål hanterats t o m tertial 2 avseende privata utförare. 24 av dessa gällde äldreomsorg och ett avsåg funktionsnedsättning. Flertalet klagomål handlade om brister i information, bemötande, tillgänglighet, kontinuitet samt utebliven/försenad insats. De privata utförarna har uppmanats att vidta rättelse vilket också skett bl.a. genom utökning av personal, information till närstående om omsorgsdagboken och kontaktmannaskap, aktuella telefonnummer, anpassning av tider utifrån brukarens önskemål, kontaktsamtal mellan hemtjänst och dagvård, uppdatering av genomförandeplan och påtalan att förankra och följa gällande hygienrutiner.

Egen regi

Totalt under perioden januari till augusti 2014 har det inkommit 144 synpunkter och klagomål. Av dessa avser 88 äldreomsorgen, 15 funktionsnedsättning, 15 socialpsykiatri och

33 avser kostenheten. Klagomålen har framförallt handlat om felaktigt utförd insats (23 %), utebliven eller försenad insats (17%) samt bemötande (11%). Samtliga klagomål har handlagts enligt gällande rutin för klagomålshantering och åtgärder har vidtagits. Totalt har det inkommit 51 positiva synpunkter (beröm) för verksamheterna inom egen regi.

Internt arbete

I syfte att underlätta att sprida goda exempel och överföra kompetens, inom och mellan avdelningar, enheter och verksamheter har en elektronisk förslagslåda inrättats på prov, där medarbetare kan skicka in förslag på goda exempel. Förslag som bedöms som goda premieras på något sätt.

Övrigt

Brukarundersökningar och inspektioner

Stadsmiljö

Inget aktuellt under perioden.

Förskola och fritid

Stadens brukarundersökning, Förskoleundersökningen har genomförts och resultaten presenterades på försommaren. Resultatet var gott. Indexen per frågeområde för stadsdelens kommunala förskolor har ökat jämfört med tidigare år och är högre eller samma som för stadens kommunala förskolor totalt. Svarsfrekvensen för de kommunala förskolorna hade ökat från 68 % till 76 %.

Individ och familjeomsorg

Arbetsmiljöverket gjorde den 15 augusti en inspektion inom avdelningen för barn och ungdom.

Avdelningen för vuxna kommer att genomföra en brukarenkät under oktober månad. Resultaten kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen. Inom verksamheten för ekonomiskt bistånd gör staden under 2014 en gemensam enkät.

Socialtjänstinspektörerna gjorde under 2012 en kvalitetsgranskning inom ekonomiskt bistånd. I juni 2014 gjorde inspektörerna ett uppföljningsbesök på förvaltningen för att följa upp hur man arbetat med resultaten från granskningen och de föreslagna åtgärderna. Återkoppling från uppföljningsmötet kommer att redovisas i en rapport som utkommer under hösten.

Beställaravdelningen

Brukarundersökningar

Resultaten från stadens brukarundersökningar väntas. Inga egna brukarundersökningar har genomförts.

Inspektioner beställare äldreomsorg

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) gjorde en tillsyn i april av Enskede Nya servicehus med fokus på dokumentation både ur beställar- och utförarperspektiv. IVO ställde inga krav på åtgärder.

Stadens revisorer genomförde i augusti en granskning av kundfakturerings inom

äldreomsorgen. Revisorernas bedömning har ej erhållits ännu.

Inspektioner beställare funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Stadens funktionshinderinspektörer granskade myndighetsutövningen inom socialpsykiatriens gruppboheter under tertiäl 1. Därefter följde en granskning av ett antal gruppboheter däribland Hagsätravägen 119 som drivs på entreprenad av Aleris Omsorg AB. Resultatet redovisas i rapport 10/2014.

Egen regi

Inspektioner

Äldreförvaltningen genomförde förannmäld inspektion den 8 april av Högdalen-Bandhagens hemtjänst. Granskningen påvisar att enheten har ett väl fungerande arbetssätt och rutiner för att säkerställa att de krav som ställs på verksamheten uppnås.

Uppdrag från nämnden

Idéernas Stockholm

I VP 2014 gavs ett uppdrag till förvaltningen att "återkomma i ett separat ärende med ett konkret förslag på hur stadsmiljön kan sättas i fokus med en ansökan till kommunstyrelsen om projektmedel inom ramen för vad som anförs nedan med Idéernas Stockholm."

Riktlinjer för idéburen stadsförbättring har fastställts av kommunfullmäktige och i budget 2014 gavs stadens samtliga nämnder och bolag i uppdrag att implementera dessa i sina respektive verksamheter. I budget 2014 fördelades 10 miljoner kronor ut till nämnderna för ändamålet, varav Enskede-Årsta-Vantör fick cirka 1,1 miljoner kronor. För att förstärka möjligheten till idéburen stadsförbättring har staden centralt avsatt ytterligare 5 miljoner kronor och i tertiälrapport 2 finns möjlighet att ansöka om extra driftmedel för ändamålet. Medlen avser utvecklingsprojekt i begränsad skala i enlighet med riktlinjerna för idéburen stadsförbättring.

Enligt riktlinjerna ska projekten:

- Bidra till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål.
- Genomföras inom ansvarig nämnds eller bolags ordinarie budget eller med stöd av extern finansiering.
- Utveckla förbisedda delar av den gemensamma stadsmiljön och fastigheter.
- Komma som idé från stockholmarna eller i dialog med stockholmarna.
- Bidra till ökad trygghet, försköning, göra staden mer upplevelserik eller skapa nya levande mötesplatser.
- Vara nydanande. Med nydanande menas ny verksamhet eller nytänkande för att förbättra, aktivera eller levandegöra offentliga platser eller lokaler. Projekten ska kunna spridas till övriga delar av staden.
- Vara tydligt avgränsade i tid och budget.
- Beslut om projekt ska prioriteras utifrån genomförande av andra projekt.
- Planeras, genomföras, följas upp och redovisas i enlighet med ansvarig nämnds interna rutiner.

Förvaltningen arbetar med implementeringen av riktlinjerna idéburen stadsförbättring. I tertiälrapporten ansöks om extra medel med 0,4 miljoner kronor för projektet "Nya röresler i

stadens uterum" (se bilaga).